

R A P O R T
O STANIE GMINY GRABÓW NAD PILICĄ
ZA ROK 2021

WÓJT GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

ul. K. Pułaskiego 51
26-902 Grabów nad Pilicą
woj. mazowieckie
pow. kozienicki

tel.(048) 662-70-14
fax: (048) 662-70-52
www.grabow.pl
e-mail: grabow@grabow.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Położenie i powierzchnia.....	5
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne	6
1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym	7
1.4. Sołectwa	7
1.5. Ludność i dynamika zmian.....	8
1.6. Rolnictwo.....	10
1.7. Podmioty gospodarcze	14
1.8. Struktura bezrobocia	15
1.9. Komunikacja i drogi.....	15
2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE	17
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą	17
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych	21
2.3. Środki zewnętrzne	25
3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	26
3.1. Informacja o prawie własności	26
3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	27
3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności	28
4. OCHRONA ZDROWIA.....	28
5. POMOC SPOŁECZNA	30
5.1. Podstawowa działalność	30
5.2. Realizacja programów	35
5.3. Realizacja programów profilaktycznych	38
6. GOSPODARKA KOMUNALNA	39
6.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	39
6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków.....	40
6.3. Nadzór i kontrola na jakością świadczonych usług	41
6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	42
7. OŚWIATA I WYCHOWANIE	46
7.1. Baza lokalowa i stan organizacji	46
7.2. Opieka przedszkolna.....	51
7.3. Kadra	51
7.4. Wynagrodzenia nauczycieli.....	53
7.5. Dowóz uczniów do szkół.....	53
7.6. Stypendia szkolne	54
7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników	54

7.8. Poziom nauczania	55
7.9. Analiza stanu oświaty.....	56
8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	57
8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego	57
8.2. Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego	58
8.3. Formy ochrony przyrody	62
9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	66
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	67
10.1. Ochrona przeciwpożarowa.....	67
10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Grabów nad Pilicą.....	70
11. KULTURA, SPORT I REKREACJA	72
11.1. Działalność kulturalna	72
11.2. Rekreacja.....	75
11.3. Sport	75
11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe	76
12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRAÓW NAD PILICĄ.....	77
13. PODSUMOWANIE.....	80

WSTĘP

Raport o stanie Gminy Grabów nad Pilicą opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i uchwałą nr 32.211.2018 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 31 października 2018 roku.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Grabów nad Pilicą w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez Gminę Grabów nad Pilicą i jej jednostki organizacyjne gminy a także sposobu wykonania uchwał podjętych przez Radę Gminy Grabów nad Pilicą.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Grabów nad Pilicą. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania Gminy w roku 2021.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności Gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna jest wiedza pracowników Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Urząd Statystyczny w Warszawie.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Grabów nad Pilicą do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

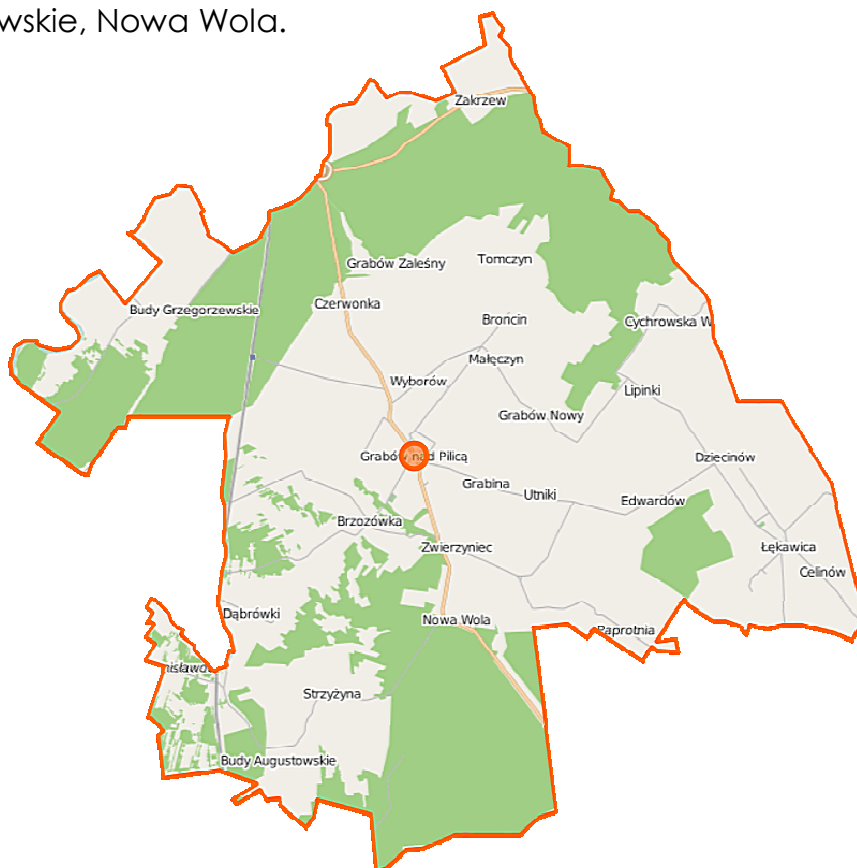
1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Położenie i powierzchnia

Gmina Grabów nad Pilicą utworzona z dniem 1 stycznia 1973 roku uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach położona jest w północnej części Puszczy Kozienickiej i Puszczy Stromieckiej w dolinie rzeki Pilicy. Powierzchnia gminy wynosi ponad 12 tyś. ha na co składają się grunty rolne, lasy i grunty leśne, grunty pod wodami - przede wszystkim wody rzeki Pilicy stanowiące granicę gminy, stawy i rowy melioracyjne, tereny zabudowane, tereny komunikacyjne i nieużytki.

Walory położenia to przede wszystkim dostępność komunikacyjna gminy i bliskość do aglomeracji warszawskiej (ok. 60 km) i miasta Radomia (ok. 45 km). Dostępność komunikacyjna uwarunkowana jest położeniem gminy w zasięgu bezpośredniej obsługi linią kolejową Radom-Warszawa. Połączenia drogowe to sieć dróg wojewódzkich i powiatowych z pośrednią obsługą poprzez drogę krajową nr 79 Warszawa-Kozienice-Sandomierz przechodzącą w pobliżu wschodnich granic gminy.

Atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa oraz dostępność komunikacyjna stwarza korzystne warunki rozwoju turystyki i rekreacji. Szacuje się, że blisko 1000 działek zostało wydzielonych na cele letniskowe. Letnicy przybywający głównie z Warszawy preferują miejscowości położone blisko rzeki tj. Kępa Niemojewska, Zakrzew i Tomczyn oraz kompleksów leśnych takich jak Budy Augustowskie, Nowa Wola.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Siedzibą gminy jest miejscowość Grabów nad Pilicą.

Rada Gminy Grabów nad Pilicą liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Grabów nad Pilicą kadencji 2018-2023 działały stałe komisje:

Komisja Statutowa

Zakres działania i kompetencji Komisji Statutowej obejmuje analizę tekstu statutu gminy, przygotowanie propozycji nowego statutu, opiniowanie projektu uchwały Rady Gminy w przedmiocie przyjęcia nowego statutu gminy

Komisja Rewizyjna

Zakres działania Komisji Rewizyjnej obejmuje m.in. opiniowanie wykonania budżetu gminy, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, a także wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę w zakresie kontroli.

Komisja Rozwoju Gospodarczego, Finansów i Planowania

Zakres działania Komisji Rozwoju Gospodarczego i Planowania obejmuje: tworzenie programów gospodarczych i ich realizacja, politykę finansową, kształtowanie dochodów i wydatków budżetowych gminy, kształtowanie podatków i opłat lokalnych, gospodarkę komunalną i mieszkaniową, wspieranie przedsiębiorczości.

Komisja Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego

Zakres działania Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego obejmuje: edukację szkolno-przedszkolną; politykę i pomoc społeczną, ochronę dziedzictwa narodowego, sport, rekreację i turystykę, partnerstwo międzygminne, bezpieczeństwo publiczne, profilaktykę i ochronę zdrowia, promocję gminy.

Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego

Zakres działania Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje: gospodarkę gruntami, łowiectwo i gospodarkę leśną, zaopatrzenie w wodę, ochronę środowiska naturalnego, kanalizację sanitarną, gospodarkę odpadami komunalnymi, gospodarkę przestrzenną gminy, utrzymanie porządku i czystości w sołectwach, obronę cywilną, ochronę przeciwpożarową, gospodarkę wodną, utrzymanie dróg gminnych.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli. W 2021 roku w związku z brakiem zasadnych skarg i wniosków Komisja Petycji Skarg i Wniosków nie zwołała posiedzeń.

Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Grabów nad Pilicą. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Grabów nad Pilicą, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2021 r. strategiczne dla gminy decyzje.

1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym

- *Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą*
- *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą*
- *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grabowie nad Pilicą*
- *Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą*
- *Szkoła Podstawowa w Augustowie*

Pracownicy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, aby na zajmowanych stanowiskach wykonywać powierzone zadania profesjonalnie, sumiennie, sprawnie i bezstronnie, a przy ich wykonywaniu przestrzegać obowiązującego prawa. Podnoszenie kwalifikacji odbywa się poprzez: odbycie służby przygotowawczej, udział w szkoleniach zewnętrznych oraz samokształcenie. Doskonalenie metod i techniki pracy, podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników jest niezbędne w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług. Na dzień 31.12.2021 roku wszyscy pracownicy administracji posiadali wykształcenie wyższe, ponadto odbyło 31 szkoleń w formie stacjonarnej i on-line.

1.4. Sołectwa

Grabów nad Pilicą, będący siedzibą władz samorządowych, jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy, w skład 26 sołectw wchodzi 27 miejscowości:

SOŁECTWO	Powierzchnia w ha	Liczba ludności
AUGUSTÓW	404,96	520
BUDY AUGUSTOWSKIE	366,98	110
BRONCIN	263,08	50
BRZOZÓWKA	755,65	187
CELINÓW	226,38	80
CYCHROWSKA WOLA	306,56	141
CZERWONKA sołectwo	301,87	139
- CZERWONKA wieś	172,54	96
- GRABÓW ZALEŚNY wieś	129,33	43
DĄBRÓWKI	259,30	70
DZIECINÓW	200,56	75
EDWARDÓW	182,11	61
GRABINA	188,17	132
GRABÓW NAD PILICĄ	4 398,76	721
GRABÓW NOWY	381,76	148
GRABOWSKA WOLA	258,69	120
KĘPA NIEMOJEWSKA	542,06	150
KOZIOŁEK	159,68	67
LIPINKI	267,45	91
ŁĘKAWICA	539,77	218
NOWA WOLA	211,88	137
PAPROTNIA	215,72	51
STRZYŻYNA	309,79	110
TOMCZYN	216,08	56
UTNIKI	105,45	76
WYBORÓW	300,46	192
ZAKRZEW	525,73	123
ZWIERZYNIEC	147,25	73

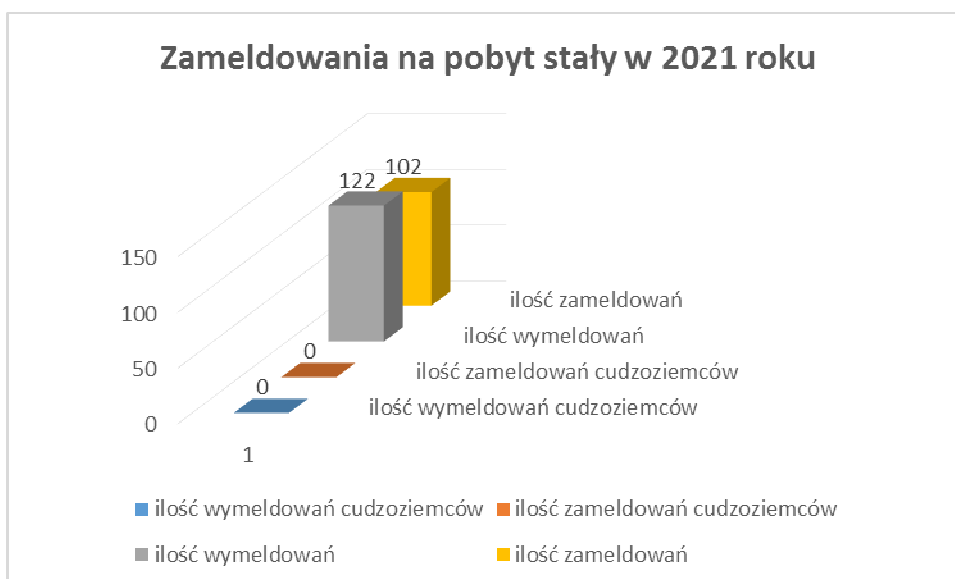
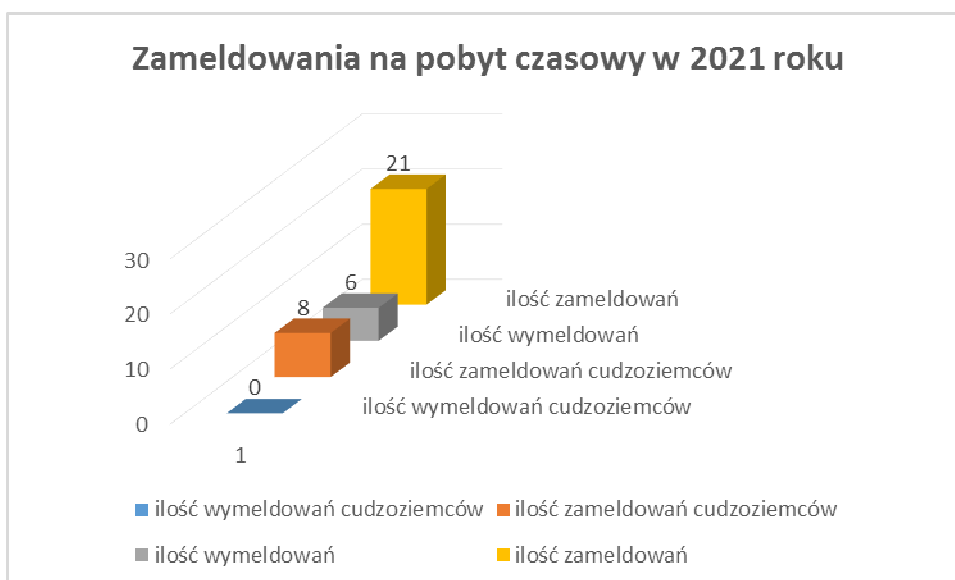
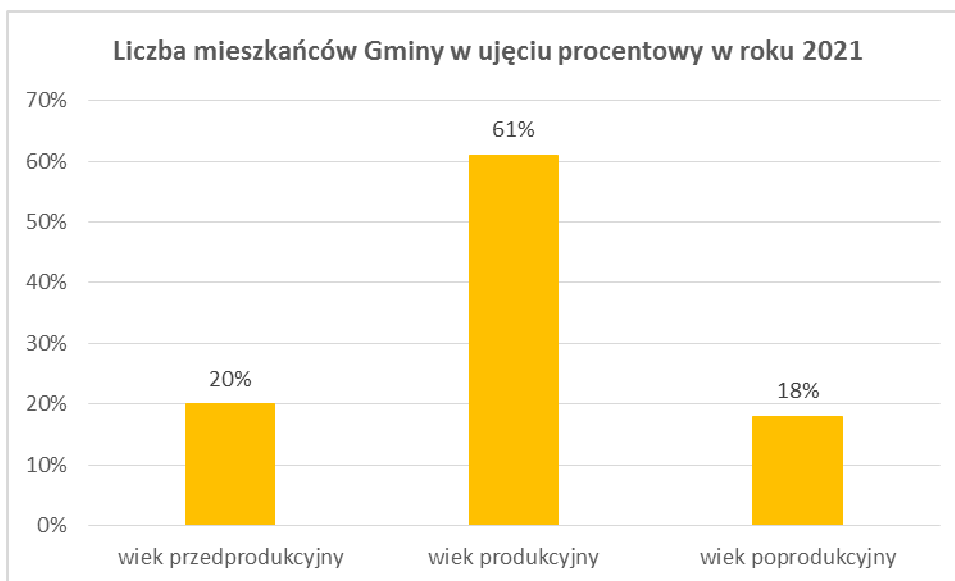
1.5. Ludność i dynamika zmian

W okresie od początku do końca 2021 r. liczba mieszkańców gminy wzrosła o 24 osoby i wynosiła 3898 osób, w tym 1900 kobiet i 1998 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych na dzień 31 grudnia 2021r.:

–liczba mieszkanek w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 367 osób, a liczba mieszkańców 415 osób;

–liczba mieszkanek w wieku produkcyjnym wynosiła 1072 osób, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła 1332 osób;

–liczba mieszkanek w wieku poprodukcyjnym wynosiła 461 osób, a liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosiła 251 osób.

W 2021 r. narodziło się w gminie 38 dzieci, w tym 18 dziewczynek i 20 chłopców, natomiast zmarło 69 osób. Jest to w stosunku do roku 2020 o 7 urodzeń mniej oraz o 8 zgonów więcej. Wobec tego odnotowano ujemny przyrost naturalny w 2021 r. W poniższej tabeli, zauważyć można znaczny wzrost zgonów w roku 2020 i 2021 w których na terytorium Polski panował stan epidemii wirusa SARS-CoV-2.

Małżeństw na terenie gminy zawarto 38 par w tym zawartych w Urzędzie Stanu Cywilnego było 11.

Do roku poprzedniego nie odnotowano znacznych zmian w liczbie mieszkańców w poszczególnych miejscowościach. Niewielkie zmiany są spowodowane ruchami naturalnymi czyli ilością zgonów i urodzeń oraz migracjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi.

PRZYROST NATURALNY W OKRESIE 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia	39	44	46	38	45	38
Zgodny	44	47	42	47	61	69

ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW W OKRESIE 2016-2021

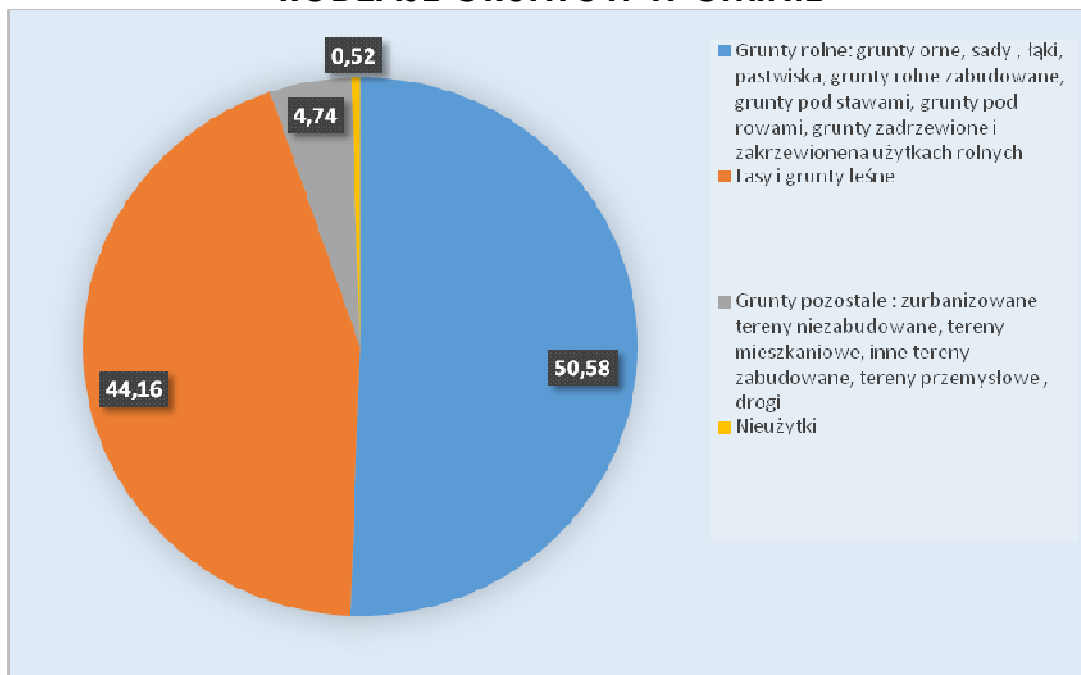
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba małżeństw	21	15	17	11	20	38
w tym udzielonych USC	9	5	3	6	6	11

1.6. Rolnictwo

Powierzchnia gruntów gminy Grabów nad Pilicą wynosi 12 472 ha (w tym gruntów opodatkowanych 12 036,15 ha), z czego grunty rolne stanowią 50,58% ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne stanowią 44,16 %, grunty pozostałe 4,74 % a nieużytki 0,52 % .

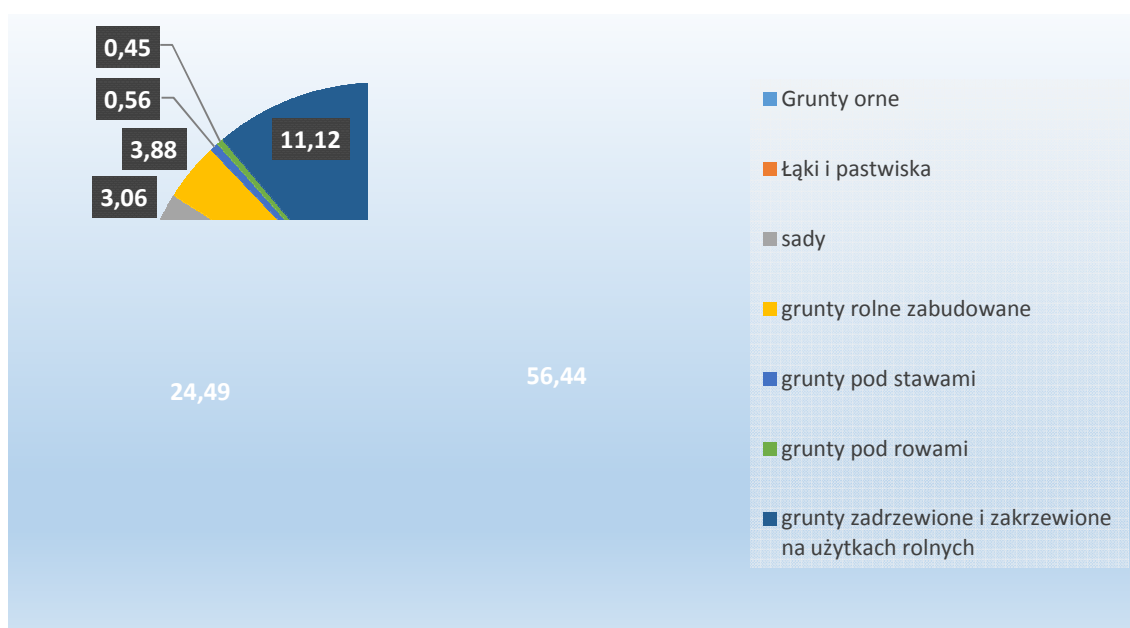
Powierzchnia gruntów rolnych w stosunku do roku 2020 uległa zmniejszeniu, spowodowane jest to zmianą ich klasyfikacji na grunty pozostałe najczęściej na obszary o charakterze zurbanizowanym.

RODZAJE GRUNTÓW W GMINIE

W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, które zajmują 56,44% ich powierzchni, łąki i pastwiska zajmują 24,49%. Pozostałą część stanowią sady, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zakrzewione i zadrzewione na użytkach rolnych. Na poniższym wykresie zobrazowano procentowy udział poszczególnych gruntów w strukturze użytków rolnych gminy. Różnica w strukturze użytków rolnych, w porównaniu do roku 2020, jest spowodowana przeklasyfikowaniem gruntów ornych, łąk i pastwisk na grunty rolne zabudowane, na których budowane są budynki mieszkalne.

STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE

Największy udział w ujęciu procentowym użytków rolnych zajmują grunty oznaczone w V klasie bonitacyjnej.

Areal poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawia się następująco:

Klasa Bonitacyjna	Areal w %
III	0,22
III a	0,02
III b	0,49
IV	6,37
IV a	7,73
IV b	15,04
V	38,12
VI	32,01

Sektor rolniczy w gminie, który niegdyś był podstawowym z roku na rok bardziej traci na znaczeniu. Młode pokolenie nie trudni się już gospodarką wybierając pracę w usługach, nasila się też urbanizacja terenów. Pod względem przydatności rolniczej przeważają w obszarze gminy kompleksy żytne ze znacznym udziałem kompleksu zbożowo-pastewnego. Udział gleb dobrych III i IV klasy bonitacyjnej wynosi 29,87 %. W gminie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne, dla większych producentów rolnych jest to podstawowe źródło utrzymania natomiast dla pozostałych, posiadających zaledwie kilku hektarowe gospodarstwa, jest to działalność dodatkowa. Rolnicy w gminie specjalizują się w gospodarce zbożowo-okopowo-pastewnej, teren posiada też duże tradycje w produkcji owoców miękkich - głównie truskawek, a także nowo powstałych plantacji borówek i jagody. Znaczna większość gospodarstw trudni się hodowlą bydła mięsnego i produkcją mleka w związku z czym najczęściej na swoich gruntach uprawiają kukurydzę oraz łąki.

W Gminie Grabów nad Pilicą w 2021 funkcjonowało 1 530 gospodarstw rolnych, w tym:

Lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1	1,00 - 4,99 ha	1190
2	5,00 - 9,99 ha	250
3	10,00 - 14,99 ha	66
4	15,00 - 49,99 ha	22
5	powyżej 50,00 ha	2

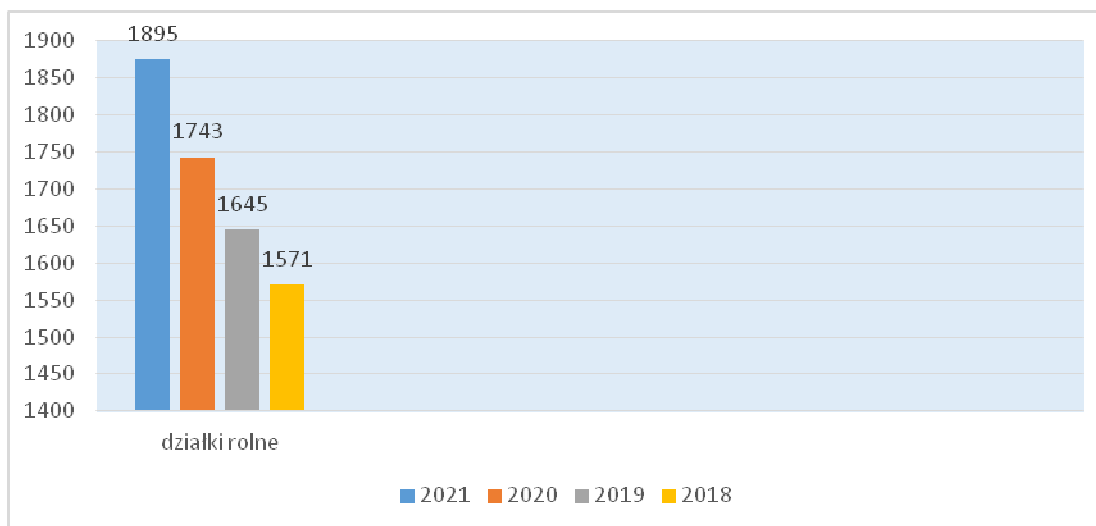
Zwiększenie ilości gospodarstw w stosunku do roku 2020 spowodowane jest rozdrobnieniem większych gospodarstw rolnych na mniejsze.

Kompleksy leśne stanowią pozostałości Puszczy Nadpilickiej i Stromieckiej. Łączna powierzchnia gruntów leśnych zajmuje 5 506 hektarów powierzchni gminy. Jest to region atrakcyjny przyrodniczo i krajobrazowo, z malowniczymi zakolami rzeki, starorzeczami i udziałem łąk. Pod względem różnych potencjałów, wśród gmin obszarów wiejskich subregionu radomskiego Gmina zajmuje 2 miejsce w lesistości z udziałem lasów w ogólnej powierzchni.

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, rozdrobnienie gospodarstw i starzenie się społeczeństwa, przyszłość gminy nie wiąże się z rozwojem rolnictwa. Coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych, a zwłaszcza rekreacyjnych.

Świadczy o tym coroczny wzrost ilości nabywanych działek rolnych nie stanowiących obszarowo gospodarstwa rolnego. Poniższy wykres obrazuje skalę tego zjawiska, na przestrzeni 4 lat.

STRUKTURA WZROSTU ILOŚCI DZIAŁEK ROLNYCH W GMINIE NA PRZEŁOMIE ROKU 2018-2021

1.7. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w Gminie Grabów nad Pilicą obejmowała 315 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 149 podmioty, status „wykreślony” posiadało 135 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 28 podmioty, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 1 pozycję. Co roku widać wzrost nowych działalności gospodarczych, w odniesieniu do poprzedniego aktywnych firm przybyło o 12.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, naprawy pojazdów samochodowych, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna ogólnospożywcza i ogólnoprzemysłowa.

WIELKOŚĆ AKTYWNYCH PODMIOTÓW W POSZCZEGÓLNYCH BRANŻACH WYKONYWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Nazwa PKD	Liczba przedsiębiorców
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	45
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	33
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych	34
Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	34
Wykonywanie instalacji elektrycznych	27
Transport drogowy towarów	32
Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	33
Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	21
Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów	18
Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	17
Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	12
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	18
Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	13
Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	8

Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach	8
Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	13
Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	7
Specjalistyczne sprzątnięcie budynków i obiektów przemysłowych	7
Produkcja wyrobów tartacznych	8
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	11
Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	6

1.8. Struktura bezrobocia

W ciągu 2021 roku bezrobocie w Gminie Grabów nad Pilicą zmniejszyło się o 11 osób. Na koniec 2021 roku udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koźlenicach do liczby mieszkańców Gminy stanowił 3,6 %

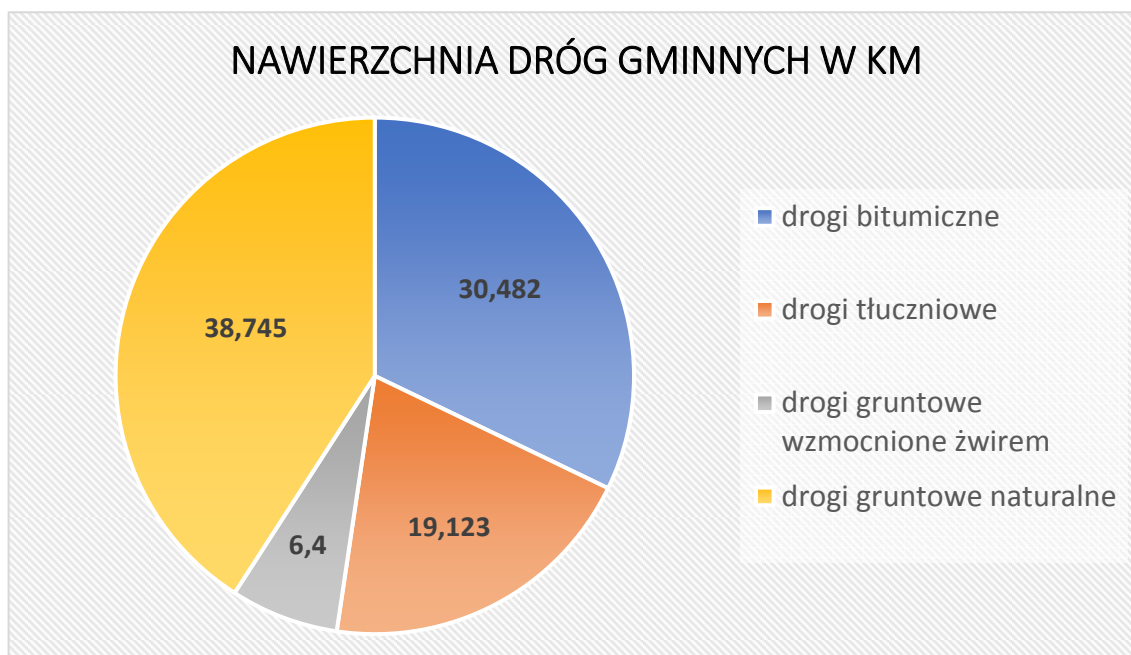
Stan na dzień	Zarejestrowani bezrobotni						
	Razem	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
01.01.2021	154	52	26	29	90	68	136
31.12.2021	143	53	23	26	92	66	128

W analogicznym okresie ubiegłego roku poziom rejestrowanego bezrobocia zmniejszył się. Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy w 2021 roku kształtuje się korzystniej niż rok wcześniej.

1.9. Komunikacja i drogi

Obszar gminy Grabów nad Pilicą dzięki przebiegającej sieci dróg wojewódzkich i powiatowych jest dobrze skomunikowany z gminami ościennymi. Długość dróg gminnych wynosi 94,75 km. Dominują drogi gruntowe, często dawniej mające znaczenie dojazdu do pól uprawnych.

Infrastrukturę w Gminie według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawiała poniższa grafika:

W 2021 r. wykonano następujące inwestycje na publicznych drogach gminnych:

- 1) Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Brzozówka „Podlesie” – 0,780 km;
- 2) Przebudowa odcinka drogi gminnej - ul. Sadowa w miejscowości Grabów nad Pilicą – 0,273 km;
- 3) Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Dąbrówki – 0,626 km;
- 4) Przebudowa odcinka drogi gminnej - ul. Górna w miejscowości Augustów – 0,855 km;
- 5) Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Nowa Wola – 0,622 km;
- 6) Remont odcinka drogi gminnej w miejscowości Tomczyn dz. nr ew. 3, 143, 145 – 0,500 km;
- 7) Remont odcinka drogi gminnej Zwierzyniec – Brzozówka – 1,312 km;
- 8) Remont drogi gminnej ul. Brzozowa w miejscowości Augustów – 0,403 km;
- 9) Remont drogi gminnej ul. Sosnowa w miejscowości Augustów – 0,355 km.

Nakłady finansowe na drogi gminne przedstawia poniższa tabela:

Wydatki finansowe na drogi gminne w 2021 roku	
<i>Rodzaj inwestycji</i>	<i>Koszt w zł</i>
Przebudowa lub rozbudowa dróg	739 556,66
Remont dróg	543 056,16
Pozostałe wydatki na drogi	199 837,54
RAZEM:	1 482 450,36

Wzdłuż zachodniej części terenu gminy przebiega linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Stacja Strzyżyna oraz stacja Grabów nad Pilicą pełnią bardzo istotną rolę w komunikacji publicznej. Dobre połączenie kolejowe z miastami, w tym połączenie z miastem stołecznym daje większe możliwości pracy oraz dojazd do szkół i uczelni. W 2021 roku zakończono modernizację linii kolejowej na odcinku Radom-Warka. Inwestycja ta znacznie skróciła czas przejazdów oraz usprawniła ruch pociągów.

- **Zajęcie pasa drogowego**

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, wymaga zezwolenia zarządcy drogi, wydanego w drodze decyzji administracyjnej.

W 2021 roku do Wójta Gminy jako zarządcy dróg gminnych wpłynęło 15 wniosków oraz wydano 14 decyzji, w tym 7 na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót oraz 7 na umieszczenie w pasie drogowym obiektów, urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej i technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

Przychody za zajęcie pasa drogowego w roku 2021 wyniosły 25 516,87 zł.

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą

Budżet Gminy Grabów nad Pilicą na rok 2021 został przyjęty uchwałą Nr 22.118.2020 Rady Gminy Grabów nad Pilicą w dniu 30 grudnia 2020r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały dziesięcioma uchwałami Rady Gminy oraz siedemnastoma zarządzeniami Wójta Gminy Grabów nad Pilicą.

Wykonanie budżetu na dzień 31 grudnia 2021 roku zamknęło się dodatnią różnicą dochodów i wydatków budżetowych, tj. nadwyżką. Planowana nadwyżka budżetu za 2021 rok wynosiła 230 000 zł, natomiast faktycznie na dzień 31.12.2021r. wyniosła 3 103 268,58 zł. Nadwyżka jest wynikiem m.in. prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej natomiast wzrost od kwoty planowanej związany jest z otrzymaniem dodatkowych środków na koniec roku na zadania wodno-kanalizacyjne. Odpowiedzialne zarządzanie środkami własnymi jak również tymi pozyskanymi ze źródeł zewnętrznych pozwala na wygospodarowanie wolnych środków, które przeznaczone są na finansowanie zadań w kolejnym roku budżetowym. Gmina Grabów nad Pilicą racjonalnie gospodaruje posiadanymi środkami, stara się w jak najlepszy sposób zaspokoić zmieniające i ewaluujące potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

DOCHODY I WYDATKI GMINY GRABÓW NAD PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Wykonanie dochodów i wydatków Gminy Grabów nad Pilicą	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021r.
Wykonanie dochodów wg stanu na 31.XII.	17 538 420,04	17 990 815,99	21 255 341,96	22 555 838,02	25 204 052,03
Wykonanie wydatków wg stanu na 31.XII.	17 368 814,73	17 237 241,47	22 152 395,06	23 197 673,02	22 100 483,45
+Nadwyżka / -Deficyt	+ 169 605,31	+ 753 574,52	- 897 053,10	-641 835,00	+3 103 568,58

Wykonanie dochodów gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosło ogółem 25 204 052,03 zł, z tego:

- dochody bieżące wyniosły 22 686 715,35 zł, w tym:
 - dochody z subwencji ogólnej wyniosły 7 726 293,00 zł,
 - dochody z tytułu dotacji na cele bieżące wyniosły 6 897 627,53 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 2 978 439 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 653,90zł,
 - dochody z tytułu podatków i opłat wyniosły 6 524 678,88 zł,

- dochody majątkowe wyniosły 2 517 336,68 zł, w tym dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje wyniosły 2 517 336,68 zł.

Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosło ogółem 22 100 483,45zł, z tego:

- wydatki bieżące stanowiły kwotę 19 580 045,37 zł,
- wydatki majątkowe wyniosły 2 520 438,08 zł.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 11,40%.

Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła + 3 106 669,98 zł.

Zadłużenie gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2021 r. stanowiło kwotę ogółem 2 430 000 i dotyczyło:

- umowy z dnia 27 sierpnia 2008 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1.000.000,00zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Augustów”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 200 000,00 zł;
- umowy z dnia 08 grudnia 2016 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1 000 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Zwierzyniec, Koziółek-99 szt. ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 500 000,00 zł

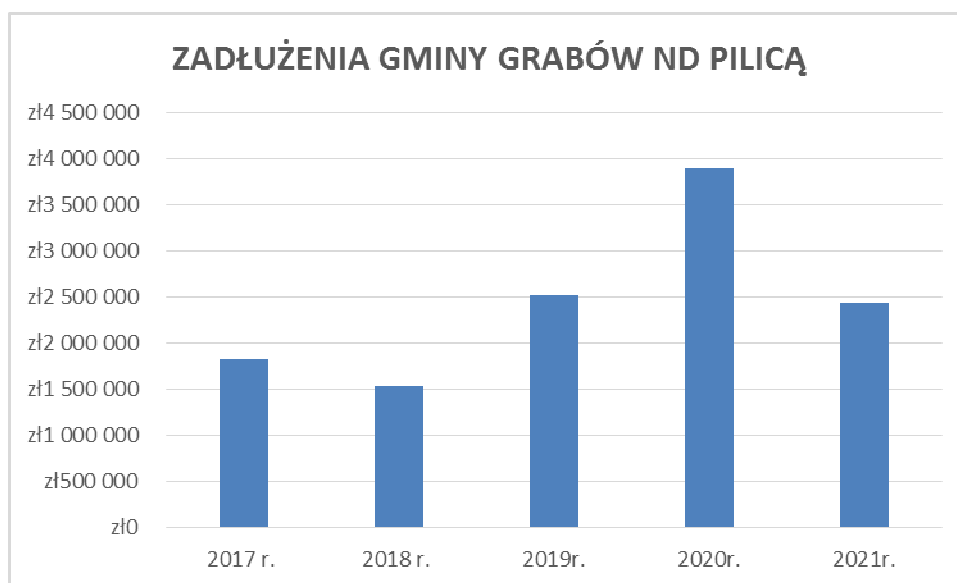
- umowy z dnia 18 września 2012 r. o kredyt z Banku Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie na kwotę 400.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Zakup autobusu do dowozu dzieci do szkół”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty kredytu pozostała kwota 40 000,00 zł
- umowy z dnia 23 października 2019 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 1 000.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty kredytu pozostała kwota 800 000,00 zł
- umowa z dnia 22 czerwca 2020 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 150 000 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Wykonanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej na odcinku Grabów nad Pilicą – Zwierzyniec” Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 120 000 zł
- umowa z dnia 10 listopada 2020 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 540 000 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa stacji uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni” Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 320 000 zł
- Zakup działki na raty, akt notarialny z dnia 29 czerwca 2020r. na kwotę 1 000 000 zł. Do spłaty pozostała kwota 450 000 zł.

Zadłużenie Gminy stanowiło 10,38 % uzyskanych dochodów.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy Grabów nad Pilicą na lata 2021-2030 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 cytowanej ustawy.

POZIOM ZADŁUŻENIA GMINY GRABÓW ND PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.XII.	2017 r.	2018 r.	2019r.	2020r.	2021r.
	1 820 000 zł	1 540 000 zł	2 515 153,99 zł	3 898 106,47	2 430 000,00

Przeprowadzona analiza na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2021 rok obrazuje stabilną sytuację finansową Gminy.

Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 30 marca 2022 r. z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2021 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą (BIP) pod adresem www.bip.grabow.pl

2.2. Wykonanie wydatków i zadań inwestycyjnych

Wydatki ogółem są kategorią ekonomiczną służącą do finansowania zadań publicznych jednostki sektora finansów publicznych. Wydatki dzielone są na wydatki bieżące i inwestycyjne. Wydatki bieżące stanowią istotną pozycję w strukturze wydatków i obejmują w szczególności wydatki na: finansowanie oświaty, wypłatę świadczeń socjalnych, bieżące utrzymanie administracji, realizację pozostałych zadań własnych i zadań zleconych ustawowo.

Od 2016 roku wzrosły wydatki bieżące, spowodowane jest to wzrostem zadań zleconych realizowanych przez gminy np. z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. 500+.

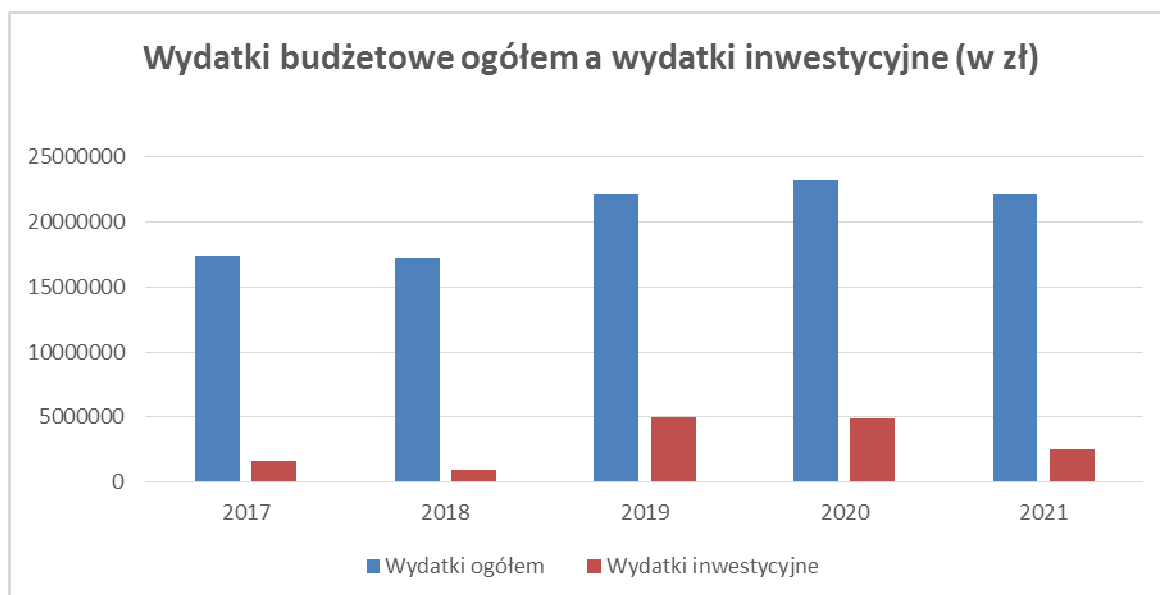
Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Grabów nad Pilicą, na przestrzeni 5 minionych lat obrazuje poniższa tabela. Nieznaczny spadek w roku 2018 r. jest wynikiem przesunięcia realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą ” na 2019r. Przedsięwzięcie realizowane w latach 2017-

2021 o łącznych nakładach 5 824 850 zł. W 2021 roku udział inwestycji w wydatkach ogólnych stanowi 11,40 % i jest trzecim wynikiem na przełomie ostatnich pięciu lat. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych stanowią wydatki na przebudowę dróg gminnych jest to kwota 739 556,66 tj.29,34% wszystkich wydatków inwestycyjnych. Na drugim miejscu znalazły się wydatki na infrastrukturę sportową, kwota poniesionych wydatków to 558 695,02 zł. tj. 22,17% wydatków inwestycyjnych. Znaczną kwotę stanowią wydatki poniesione na infrastrukturę wodno-ściekową 239 468,01 zł tj.9,5 % wydatków inwestycyjnych.

POZIOM WYDATKÓ INWESTYCYJNYCH NA PRZESTRZENI LAT

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2017	17 368 814,73	1 653 353,48	9,52%
2018	17 237 241,47	953 688,94	5,53 %
2019	22 152 395,06	4 968 703,88	22,43 %
2020	23 197 673,02	4 896 267,70	21,11%
2021	22 100 483,45	2 520 438,08	11,40 %

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych oraz struktura wydatków inwestycyjnych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie.

Realizacja zadań inwestycyjnych przyjętych w budżecie Gminy na 2021 rok:

L.p.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Wykonanie przydomowych oczyszczalni w miejscowości Kępa Niemojewska	150 000,00	149 830,00	99,89	wykonano w planowanym zakresie (10 szt.)
2	Odcinki sieci wodociągowej i kanalizacyjne na terenie gminy wykonywane w miarę zgłaszanych potrzeb	100 000,00	89 618,41	89,62	wykonano odcinki sieci wodociągowych (0,6 km) i kanalizacyjnych (1,95 km)
3	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Koziołek- Nowa Wola w Gminie Grabów nad Pilicą	293 000,00	292 818,85	99,94	wykonano w planowanym zakresie
4	Przebudowa drogi gminnej ul. Sadowa w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą	46 600,00	46 567,44	99,93	wykonano w planowanym zakresie
5	Przebudowa drogi gminnej ul. Górna w miejscowości Augustów w gminie Grabów nad Pilicą	151 000,00	150 991,22	99,99	wykonano w planowanym zakresie
6	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Brzozówka "Podlesie" w gminie Grabów nad Pilicą	145 000,00	144 989,65	99,99	wykonano w planowanym zakresie
7	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Dąbrówki w gminie Grabów nad Pilicą	104 200,00	104 189,50	99,99	wykonano w planowanym zakresie
8	Zakup działki 377/3 o powierzchni 1,0892 ha w Grabowie nad Pilicą na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą	250 000,00	250 000,00	100	wykonano w planowanym zakresie
9	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działki 377/3 po prze budowę traktu pieszo-jezdnego wraz z chodnikami	213 628,00	204 734,24	95,84	wykonano w planowanym zakresie
10	Zakup ciągnika	146 000	141 406,50	100,00	wykonano w planowanym zakresie
11	Wzrost e-potencjału Mazowsza –wkład gminy	347,00	0,00	0,00	zwrot dotacji - wkładu gminy w grudniu, brak realizacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w zaplanowanym zakresie

12	Zakup motopompy dla OSP w Grabowie nad Pilicą	40 000,00	40 000,00	100,00	wykonano w planowanym zakresie
13	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -	560 000,00	558 695,02	99,77	wykonano w planowanym zakresie
14	Modernizacja Oczyszczalni ścieków w Grabowie nad Pilicą i modernizacja przepompowni ścieków na terenie gminy	24 000,00	14 000,00	58 ,33	wykonano w planowanym zakresie
15	Przygotowanie dokumentacji projektowej oświetlenia w Nowej Woli	20 000,00	17 514,00	87,57	wykonano w planowanym zakresie
16	Oświetlenie uliczne przejazd kolejowy Augustów- Budy Augustowskie	140 000,00	139 912,50	99,94	wykonano w planowanym zakresie
17	Budowa placu zabaw w miejscowości Łękawica	35 500,00	35489,54	99,97	wykonano w planowanym zakresie
18	Zakup maszyny do sprzątnia hali	51 000,00	50 553,00	99,12	wykonano w planowanym zakresie
19	Zakup wyposażenia siłowni w obiekcie hali sportowej	100 000,00	89 128,21	89,13	wykonano w planowanym zakresie
Razem:		2 570 275,00	2 520 438,08	98,06	

Realizacja zadań wieloletnich:

L. p	Nazwa przedsięwzięcia	Nakłady na 2021	Wykonanie	%	Uwagi
1	Wzrost e-potencjału Mazowska-wkład Gminy	347,00	0,00	0,00	Zadanie realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego od 2017 roku, zwrot dotacji - wkładu gminy w grudniu, brak realizacji zaplanowanym zakresie
2	Zakup działki nr 377/3 o powierzchni 1,0892 ha w Grabowie nad Pilicą na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą	250 000,00	250 000,00	100	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2020-2023 o łącznych nakładach 1 010 000zł. W 2021 roku wykonano w planowanym zakresie

3	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą	560 000,00	558 695,02	99,77	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2017-2021. W 2021 roku wykonano w planowanym zakresie, inwestycja zakończona obiekt oddany do użytkowania
---	---	------------	------------	-------	--

2.3. Środki zewnętrzne

Środki zewnętrzne stanowią jedno z dodatkowych oraz istotnych źródeł finansowania realizowanych zadań gminy. Gmina Grabów nad Pilicą monitoruje i analiza dostępne środki z funduszy strukturalnych UE oraz innych środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania na finansowanie działań Gminy, które wesprą rozwój gminy a także wpłyną na jakość życia mieszkańców. W roku 2021 udało się zrealizować projekty współfinansowane głównie z funduszy Województwa Mazowieckiego, pozyskano z tego źródła środki na wszystkie wnioskowane projekty. Zrealizowano także trzeci etap - Budowy hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą i oddano obiekt do użytkowania.

Pozyskane środki zewnętrzne na podstawie złożonych w 2021 roku wniosków o dofinansowanie

Lp.	Nazwa zadania	Program	Wynik naboru	Wartość zadania	Dofinansowanie		
					wnioskowane	otrzymane	%
1	„ Budowa placu zabaw w miejscowości Łękawica”	MIAS 2021	przyznano	20 000,00	10 000,00	10 000,00	50,00
2	Budowa szkolnej hali widowiskowo - sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr 364, 366/2, 365, położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w Gminie Grabów nad Pilicą	Sportowa Polska 2018	przyznano	5 828 040,00	3 052 844,00	2 928 400,00 Wyłaconą transza 3 – 428 400	50,00

3	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działki nr 377/3 w Grabowie nad Pilica poprzez budowę traktu pieszo-jezdnego.	PROW 2014-2020	przyznano	182 159,83	63 628	63 628	34,93
4	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Grabowie nad Pilica i modernizacja przepompowni na terenie gminy.	Program Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	przyznano	1 500 000,00	1 425 000,00	1 425 000,00	95
5	Budowa drogi Grabowska Wola, Zwierzyniec.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego	Nie przyznano	1 700 000,00	1 700 000,00	0	
6	Zagospodarowanie centrum miejscowości Grabów nad Pilicą	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego	Nie przyznano	1 126 276,22	1 000 000,00	0	

3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Informacja o prawie własności

**STAN MIENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO –
GMINY WIEJSKIEJ GRABÓW NAD PILICĄ
na dzień 31 grudnia 2021 roku**

STAN MIENIA KOMUNALNEGO wynikający z:	DANE	
	RZECZOWO (ha)	FINANSOWO (zł)
Własności praw majątkowych		

Grunty komunalne	119,1586	7 971 003,84
- pozostające w zasobie	116,0097	7 852 973,84
- przekazane w trwałe zarząd	2,8214	89 852
- będące w użytkowaniu wieczystym	0,3275	28 178

Lp.	Wyszczególnienie	Grupa	Powierzchnia [ha]	Wartość [zł]
1.	Grunty orne	010	38,2682	819 520,38
2.	Łąki trwałe	012	0,23	1 794,00
3.	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	017	4,99	86 500,00
4.	Lasy	020	19,2544	459 121,64
5.	Tereny przemysłowe [hydrofornie]	031	0,4492	63 400,40
6.	Inne tereny zabudowane (uż.wieczyste, szkoły w zarządzie, OSP, Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych, przepompownie, Urząd Gminy, Baza na ul.Przemysłowej 8a, SP ZOZ w Grabowie n/Pilicą)	032	6,613	277 890,47
7.	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	033	0,0185	3 700,00
8.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	034	1,0892	1 006 500,80
9.	Drogi	040	46,7074	5 233 823,15
10.	Tereny różne	070	1,5387	18 753,00
R A Z E M			119,1586	7 971 003,84

3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

W trakcie 2021 roku:

przybyło:

- **komunalizacja** gruntów zajętych pod publiczne drogi gminne o powierzchni **10,0936 ha** i wartości **1 308 700,00 zł**

ubyło:

- **0,00 ha**

W roku 2021 Wójt Gminy Grabów nad Pilicą wydał 65 decyzji zatwierdzających mapy z projektami podziałów nieruchomości.

3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności

wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosły **845,34 zł**

wpływy z tytułu zawartych umów najmu i dzierżawy na dzień 31 grudnia 2021 r.:

- wpływy z tytułu oddania w najem lokali użytkowych – **52 267,89 zł**
- wpływy z tytułu oddania w najem lokali mieszkalnych- **4 153,25 zł**
- wpływy z tytułu umowy dzierżawy – **3 559,55 zł**

4. OCHRONA ZDROWIA

Zadania w ochronie zdrowia gmina Grabów nad Pilicą wykonuje głównie poprzez swój Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Część zadań dla mieszkańców naszej gminy realizuje też Ośrodek Zdrowia w Studziankach Pancernych, Głowaczowie, Mniszewie i Warce.

SPZOZ w Grabowie nad Pilicą realizuje zadania podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologii wynikające z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, jak również zadania realizowane wspólnie. Najczęściej są to elementy profilaktyki prozdrowotnej. Do wykonywania wszelkich zadań gmina użyczyła zakładowi nowoczesny w znacznej części nowy obiekt, doskonale wyposażony służący do świadczenia usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej jak również stomatologii. Obiekt jest funkcjonalny, zgodny z najnowszymi standardami i przepisami. Posiada ok 350 m² powierzchni użytkowej i zajmuje ok. 2000m gruntu.

Koszt funkcjonowania SPZOZ w 2020 roku opiewał na kwotę 1 254 043,17zł natomiast uzyskał przychody w kwocie 1 436 701,20 zł:

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej na dzień 31.12.2021 r. miał:

- 3167 aktywnych deklaracji do lekarzy POZ,**
- 3168 aktywnych deklaracji do pielęgniarki POZ,**
- 369 aktywnych deklaracji higieny szkolnej,**
- 1451 aktywnych deklaracji do położnej POZ.**

W 2021 roku udzielono **17 822 porad lekarskich.**

Pomimo restrykcji wynikających z epidemii koronawirusa w służbie zdrowia SPZOZ udzielał świadczeń wszystkim zgłaszającym się pacjentom. Przyjęcia w SPZOZ realizowane były codziennie bez konieczności wcześniejszego zapisu, każdy pacjent jest przyjęty w dniu zgłoszenia z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku z pandemią COVID – 19. Usprawniono system wydawania recept na leki stałe poprzez zastosowanie technologii informatycznych co znacząco skróciło czas oczekiwania w kolejce.

W 2021 r. pobrano materiał do badań laboratoryjnych od 1185 pacjentów. W gabinecie pielęgniarki POZ w 2021 r. zostały wykonane świadczenia profilaktyczne- lecznicze do których należą:

- szczepienia ochronne zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych **(865)**
- szczepienia przeciwko COVID -19**(2 439)**
- zastrzyki **(1005)**
- badania EKG **(107)**
- bilanse zdrowia u dzieci **(155)**
- testy przesiewowe **(152)**
- pomiar ciśnienia tętniczego krwi **(560)**.

Położna POZ w 2021 roku wykonała ponad 100 wizyt patronażowych u noworodków, prowadziła ponadto edukację przedporodową u zgłaszających się ciężarnych pacjentek. Wizyty odbywały się w gabinecie jak również w formie wizyt domowych.

Wśród uczniów szkół prowadzona jest profilaktyka fluorkowa. W gabinecie stomatologa realizowane były usługi zakontraktowane przez NFZ jak również ponadstandardowe, prowadzone były przeglądy dla uczniów szkół gminy Grabów nad Pilicą jak również wśród uczniów ze szkół gminy sąsiedniej. Została również podpisana umowa z NFZ na Świadczenia Ogólnostomatologiczne oraz na Świadczenia Ogólnostomatologiczne udzielane uczniom, które były wykonane w ilości **935**.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej prowadzony jest program szybkiej diagnostyki onkologicznej, zakładane są karty DILO dla pacjentów, u których jest podejrzenie choroby nowotworowej oraz chorym w trakcie leczenia onkologicznego

Oprócz zadeklarowanych pacjentów, przyjmowani są również tzw. pacjenci jednorazowi, spoza listy, którzy zgłaszają się do Ośrodka Zdrowia z nagłym zachorowaniem.

Podsumowując raport w części dotyczącej służby zdrowia na terenie Gminy Grabów Nad Pilicą należy podkreślić następujące zalety jego funkcjonowania:

- realizacja szczepień przeciwko COVID-19 oraz grypie sezonowej;
- realizacja kilku programów szczególnie w profilaktyce;
- pełne zabezpieczenie mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, nawet wystąpienie zakażenia chorobą COVID-19 wśród pracowników nie spowodowało sparaliżowania SPZOZ, świadczenia udzielane były przez drugą zmianę;
- przyjmowanie wszystkich pacjentów w dniu zgłoszenia się do SPZOZ-u bez konieczności wcześniejszego zapisu;
- opieka stomatologiczna w tym profilaktyka wśród dzieci i młodzieży;
- opieka nad kobietami w ciąży, noworodkami oraz małymi dziećmi;
- rentowność zakładu (brak jakichkolwiek długów)

5. POMOC SPOŁECZNA

5.1. Podstawowa działalność

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 1990 r. funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, mieści się w Grabowie nad Pilicą przy ul. Parkowej 2.

Jest on jednym z realizatorów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2023, czyli dokumentu wyznaczającego ogólne kierunki działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców gminy. Jego głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu Gminy Grabów nad Pilicą oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

UDZIELONE ŚWIADCZENIA W 2021 ROKU

	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA RODZIN
1		2	4
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	25	231	25
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	11	167	11
POSIŁEK	21	862	13
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	43	X	42
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	1
PRACA SOCJALNA	X	X	63
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	2	24	3

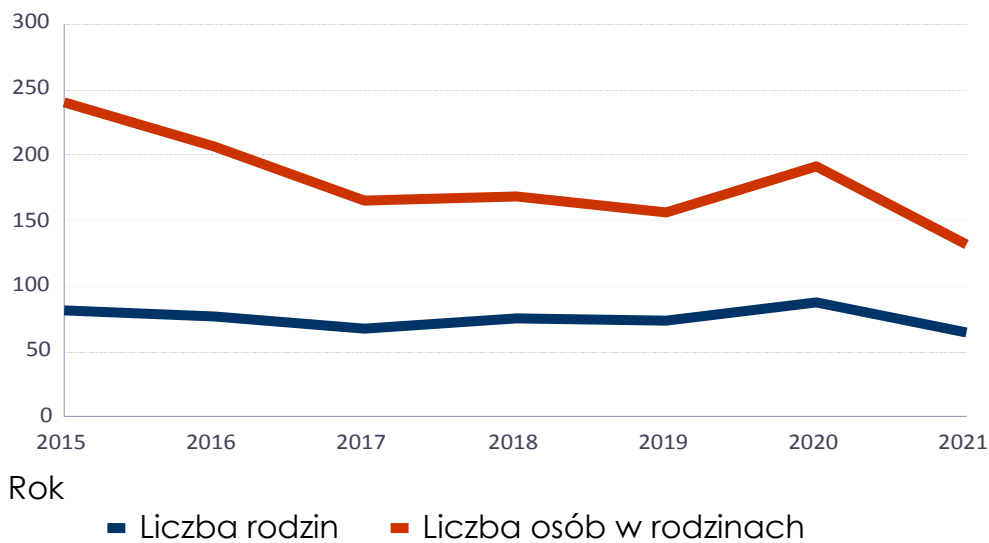
GŁÓWNE POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ W PODZIALE NA LICZBĘ RODZIN

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	40	51
BEZDOMNOŚĆ	1	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	6	32
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	6	32
BEZROBOCIE	17	32
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	24	43
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	16	27
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	5	21
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	2	4
RODZINY WIELODZIETNE	3	17
ZDARZENIE LOSOWE	1	4
SYTUACJA KRYZYSOWA	1	1

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat:

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	81	240
2016	77	207
2017	67	166
2018	75	168
2019	74	156
2020	87	192
2021	64	131

Korzystający z pomocy społecznej

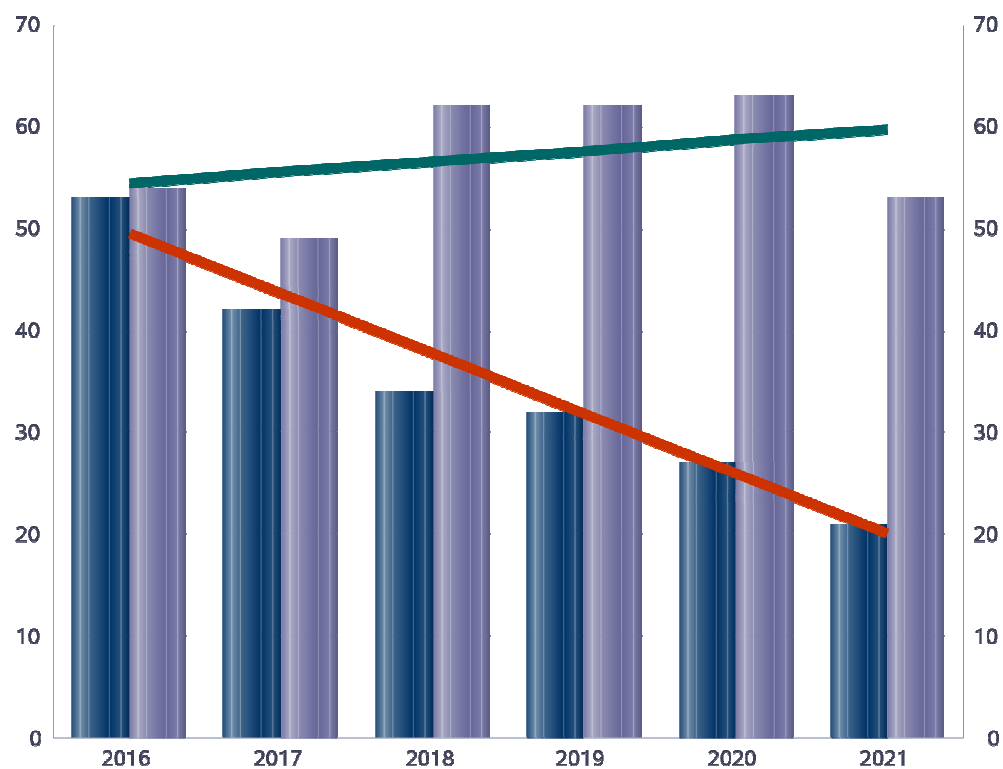
GŁÓWNE POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ W 2021 ROKU:

Powód przyznania	Ogółem	Świadczenia niepieniężne	Świadczenia pieniężne
Ubóstwo	601	305	296
Bezrobocie	383	348	35
Wielodzietność	301	297	4
Niepełnosprawność	217	40	177

Liczba osób korzystających w 2021 roku ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych:

Rodzaj świadczenia	Liczba osób					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	53	42	34	32	27	21
świadczenia pieniężne	54	49	62	62	63	53

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rok

świadczenia niepieniężne, Liczba osób świadczenia niepieniężne, Linia trendu
 świadczenia pieniężne, Liczba osób świadczenia pieniężne, Linia trendu

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH w 2021 r.:

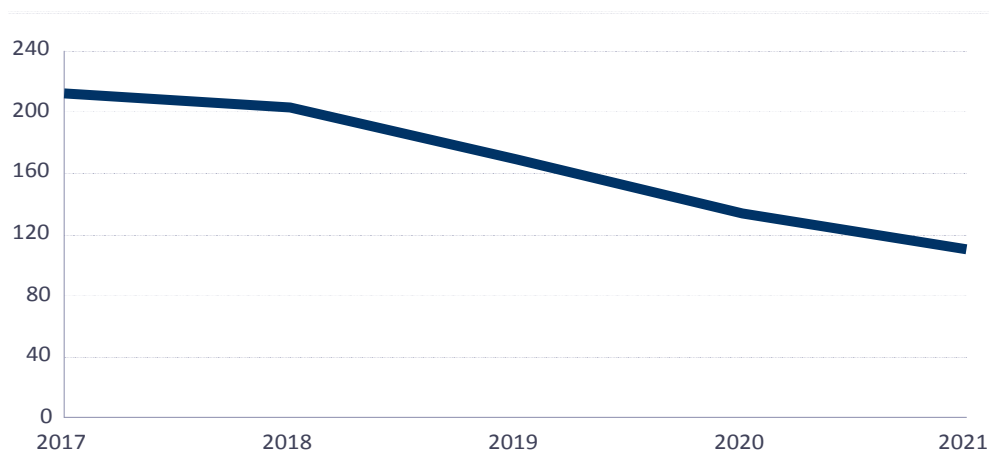
Rodzaj złożonego, rozpatrzonego wniosku	Liczba wypłaconych świadczeń
wniosek o zasiłek rodzinny	2891
wniosek o zasiłek pielęgnacyjny	852
wniosek o świadczenie pielęgnacyjne	210
wniosek o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	23
wniosek o świadczenie rodzicielskie	113
wniosek o zasiłek dla opiekuna	12

wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy	13
wniosek o świadczenie wychowawcze	484
wniosek o przyznanie stypendium szkolnego	<u>90</u>
wniosek o świadczenie z funduszu alimentacyjnego (FA)	16
wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (FA)	17
wniosek o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (FA)	22

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni kilku ostatnich lat:

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	213	204	169	134	111

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Rok
■ Średnia liczba rodzin w roku

5.2 Realizacja programów

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W 2021 r. w stosunku do zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą dłużników alimentacyjnych prowadzono następujące działania:

- wystąpiono do organu właściwego dla dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 17 przypadkach,
- wysłano 22 wezwań na wywiad alimentacyjny,
- przeprowadzono 9 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 9 oświadczeń majątkowych,
- wysłano do dłużników alimentacyjnych 16 informacji o przyznaniu osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami ww. należności oraz informację o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa,
- przekazano komornikowi sądowemu 39 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- wysłano 5 wniosków do komornika o ustalenie adresu dłużnika alimentacyjnego,
- zobowiązano 2 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy,
- poinformowano Powiatowy Urząd Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej 6 dłużników alimentacyjnych,
- przekazano 6 szczegółowych informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych na wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych skierowane przez komisariaty Policji wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub wyrejestrował się z Powiatowego Urzędu Pracy lub nie podjął proponowanego zatrudnienia, złożono 6 wniosków do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo nie alimentacji określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,
- wysłano 10 zapytań do Zakładów Karnych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Krajowego Rejestru Karnych,
- wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w 6 przypadkach.

Podejmowane działania powodują systematyczny wzrost ściągальności wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2021 r. na konto Gminy Grabów nad Pilicą dokonano wpłat od dłużników alimentacyjnych w wysokości 49 727,22 zł, przy wypłaconej kwocie 129 026,00 zł. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2021 roku dokonano umorzenia należności w kwocie 10 533,16 zł. (kwota główna 9 900 zł. + 633,16 zł. odsetki), jako należności z powodu zgonu dłużnika alimentacyjnego.

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZENIA ALIMENTACYJNEGO W LATACH 2018- 2021

	LICZBA RODZIN			
	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin	15	16	15	16

KWOTA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO W LATACH 2018-2021

Rok	Kwota			
	2018	2019	2020	2021
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	133 677.00	145 000.00	138 050.00	129 026.00

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. Program adresowany jest do rodzin z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci do 18 roku życia lub do czasu ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 roku życia. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Uczestnicy Programu mogą korzystać z ulg na terenie całego kraju, np. na bilety wstępów do muzeów, parków narodowych czy zakup biletów na przejazdy kolejowe.

Od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogli ubiegać się rodzice lub małżonkowie rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej 3-je dzieci bez względu na ich wiek (dzieci w tej chwili nie spełniające warunków zawartych w ustawie o Karcie Dużej Rodziny). Łącznie w całym 2021 roku wydano takich kart 60.

Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców

Pieczą zastępczą realizowaną jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: spokrewnione rodziny zastępcze, niezawodowe oraz zawodowe rodziny, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., pokrywano należność za pobyt w pieczy zastępczej dla 3-jki dzieci.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje zadania określone w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2021-2025” oraz działania określone w „Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021”.

W 2021 r. odbyło się 7 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęły łącznie 3 „Niebieskie Karty” założone przez Policję.

W 2021 r. procedurą „Niebieskiej Karty” objętych były 4 rodziny. W ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” przeprowadzono działania zmierzające do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Program „Niebieska Karta”	Liczba założonych kart
„Niebieskie Karty” założone przez Policję	3
łącznie	3
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2021 r.	4

Świadczenie wychowawcze 500+

Rok 2021 był kolejnym rokiem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspakajaniem jego potrzeb życiowych.

Od dnia 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w rodzinie do ukończenia 18 roku życia, nie był brany pod uwagę dochód rodziny i nie były wymagane dokumenty potwierdzające dochód członków rodziny.

Świadczenie wychowawcze wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko i jest wypłacane do dnia ukończenia osiemnastego roku życia. Jest to świadczenie nieopodatkowane. Nie jest także liczony do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia.

Dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych.

W 2021 r. do GOPS wpłynęło 484 wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego (w tym 5 wnioski w sprawie koordynacji). Wsparciem Programu „Rodzina 500+” zostało objętych 455 rodzin. W tym zakresie wydano 479 informacji. W całym 2021 roku wypłacono 9 197 świadczeń dla 771 dzieci, z tego 8 świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego oraz dla 1 rodziny było realizowane świadczenie wychowawcze w formie rzeczowej.

5.3 Realizacja programów profilaktycznych

Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

W 2021 roku był realizowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą . Głównym realizatorem Gminnego Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą- działalność.

W 2021 r. odbyły się 3 posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). W trakcie spotkań Gminna Komisja zajmowała się: prowadzeniem rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz członkami ich rodzin, rozpatrywaniem wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych realizowanych przez szkoły jak również i inne podmioty, wydaniem opinii dla punktów ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, podejmowaniem działań o objęciem leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu, współpracą z pedagogiem w zakresie monitorowania sytuacji dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym. W 2021 roku przeprowadzono programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, szkolenia dla kadry pedagogicznej oraz w szkołach program profilaktyczny „Archipelag Skarbów”, dofinansowywano wyjazdy dla dzieci, sfinansowano zatrudnienie trenera do nauki gry w szachy, dofinansowano również imprezy integracyjne dla mieszkańców Gminy zawierające elementy profilaktyki.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą, działający w całym 2021 roku był czynny przez 2 godziny 2 raz w miesiącu w godzinach popołudniowych.

Dyżurujący w Punkcie terapeuta z zakresu terapii uzależnień oferował mieszkańcom gminy następujące formy pomocy:

- udzielał porad w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz świadczył pomoc terapeutyczną dla 31 osób,
- odbywał konsultacje z osobami doznającymi przemocy w formie stacjonarnej – 48 konsultacji jak również on-line-13 konsultacji,
- wskazywał placówki, w których można podjąć leczenie odwykowe,
- świadczył pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego

Ta forma pomocy dla mieszkańców Gminy Grabów nad Pilicą będzie nadal realizowana.

6. GOSPODARKA KOMUNALNA

6.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Gmina Grabów nad Pilicą zobowiązana jest do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarcza wodę na terenie gminy Grabów nad Pilicą. Ilość dostarczonej odbiorcom z terenu gminy Grabów nad Pilicą wody w 2021 roku wyniosła 135 739 m³. Prace związane z budową sieci wodociągowej zostały rozpoczęte w 1993r. Obecnie wszystkie 26 sołectw gminy Grabów nad Pilicą posiada zbiorczą sieć wodociągową. Długość wybudowanej sieci wodociągowej na dzień 31.12.2021r. wyniosła 110,09 km. Długość nowych odcinków sieci wodociągowej oddanej do eksploatacji w 2021r. wyniosła 0,60 km. Ilość przyłączy wodociągowych na koniec 2021r. wynosiła 2 140. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę dokonywane jest przez Gminę Grabów nad Pilicą dla wszystkich odbiorców usług w oparciu o takie same zasady technologiczne i techniczne.

Źródłem wody dla Gminy Grabów nad Pilicą i odbiorców są ujęcia wód podziemnych. Parametry podstawowe stacji przedstawiają się następująco:

1. SUW Łękawica – woda wydobywana jest z głębokości 51m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 550,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 44,6 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.roc.}} = 200.750,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 6 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.
2. SUW Kępa Niemojewska – woda wydobywana jest z głębokości 41m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 650,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.roc.}} = 262.800,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 1 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.
3. SUW Grabów nad Pilicą – woda wydobywana jest z głębokości 60m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 09.05.2036r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 960,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.roc.}} = 350.400,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 20 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.

Jakość wody jest stale monitorowana i w celu zapewnienia najlepszych parametrów i stałego ciśnienia stacje utrzymane są w najlepszej sprawności. Jakość świadczonych usług wodociągowych jest zgodna z obowiązującym prawem.

6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oczyszcza ścieki doprowadzane z terenu gminy. Ogólna ilość odebranych z terenu gminy Grabów nad Pilicą ścieków w 2021 roku wynosiła 64 818 m³.

Gmina Grabów nad Pilicą eksploatuje oczyszczalnię ścieków, do której dostarczane są ścieki tylko z terenu gminy Grabów nad Pilicą zarówno siecią kanalizacyjną jak i ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z indywidualnych szamb szczelnych. Wg stanu z dnia 31.12.2021r. podłączonych na 48,57 km odcinku sieci było 576 gospodarstw domowych oraz innych podmiotów. W 2021r. przybito 1,95 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz 14 przyłączy kanalizacyjnych. Lokalny rynek odbiorców usług kanalizacyjnych charakteryzuje się stałym, chociaż nieznacznym przyrostem ich liczby. Związane jest to z budową nowych odcinków sieci kanalizacyjnej, a także z powstawaniem nowych nieruchomości mieszkalnych.

Istniejąca zmodernizowana oczyszczalnia ścieków komunalnych (zmiana systemu pracy na przepływowy) znajduje się w miejscowości Grabów nad Pilicą, ul. K. Pułaskiego 104. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Teren oczyszczalni nie posiada Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Oczyszczalnia zlokalizowana jest poza obszarem Natura 2000. Aktualnie oczyszczone ścieki z gminnej oczyszczalni w Grabowie nad Pilicą wprowadzane są do rzeki Cieku od Grabowa w km 11+400 na podstawie pozwolenia wodnoprawnego wydanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie obowiązującego do dnia 02.12.2030r. Parametry oczyszczalni, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 300,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max/s}} = 0,0139 \text{ m}^3/\text{s}$, $Q_{\text{dop/r.}} = 109.500,00 \text{ m}^3/\text{rok}$.

W związku z zaplanowanym na 2022 r. zadaniem wykonano projekt – „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Grabowie nad Pilicą i modernizacja przepompowni ścieków na terenie gminy” polegające na: wymianie aeratorów w komorach osadu czynnego wraz z osłonami przeciw rozbryzgowymi i osłonami przeciw falowaniu cieczy; wymianie sond do pomiaru tlenu z włączeniem w system sterowania pracą oczyszczalni; wymianie pompy osadu przy prasie; wymianie sterownika systemu sterowania oczyszczalnią wraz z komputerem i monitorem; założeniu monitoringu; zakupie przyczepy do wywozu osadu z oczyszczalni ścieków; wymiana pomp w 11 przepompowniach zlokalizowanych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą.

6.3. Nadzór i kontrola nad jakością świadczonych usług

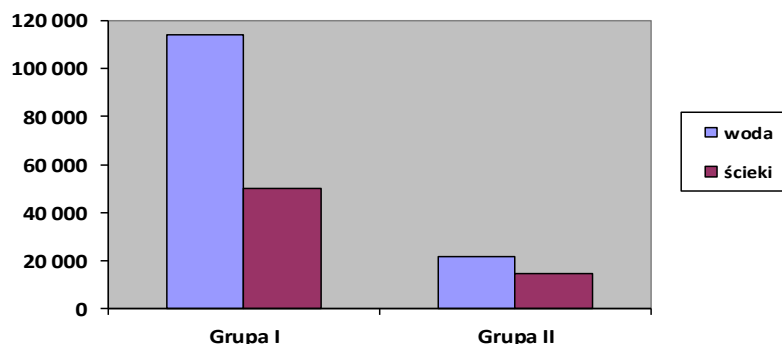
Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą z usług wodociągowych korzysta blisko 100% ludności, natomiast z usług kanalizacyjnych korzysta ok. 40 % mieszkańców. Ze względu na to że gmina Grabów nad Pilicą charakteryzuje się zabudową mieszkaniową jednorodzinną rozproszoną, realizowane jest przedsięwzięcie współuczestniczenia w kosztach w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków u osób fizycznych. Dotychczas zrealizowano budowę 192 przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2021 roku wybudowane zostało 10 przydomowych oczyszczalni ścieków w trzech miejscowościach – Kępa Niemojewska (szt. 8), Strzyżyna (szt. 1) oraz Koziołek (szt. 1).

Gmina Grabów nad Pilicą zapewnia wysoką jakość świadczonych usług, niezawodność zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na bieżąco wykonuje remonty sieci oraz urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Wykorzystanie informacji o przed awaryjnych stanach obiektu pozwala ograniczyć koszty eksploatacji systemu przez ograniczenie kosztów przywrócenia obiektu – po awarii, do stanu pierwotnego. Jednocześnie Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi działalność inwestycyjną w tym zakresie.

W celu utrzymania jakości usług Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi bieżącą i stałą kontrolę procesów produkcyjnych, co pozwala na natychmiastową reakcję w przypadku jakichkolwiek zakłóceń w procesie, a także na stałą kontrolę parametrów jakościowych. Stały nadzór nad jakością wody prowadzi, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach. Ponadto prowadzona jest regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – raz na kwartał, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – raz w roku. Badania wykonuje na zlecenie akredytowane laboratorium zewnętrzne. Badania dowodzą, że jakość wody pitnej jest doskonała i nie dochodzi do odchyień od normy. Także ścieki oczyszczone i surowe zgodnie z warunkami pozwolenia wodno-prawnego i obowiązującymi przepisami, poddawane są analizie przez laboratorium zewnętrzne posiadające wymagane akredytacje. Gmina na bieżąco informuje konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz o jakości ścieków.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz obsługuje telefon interwencyjny. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach. O przewidywanych zakłóceniach w realizacji usług zaopatrzenia w wodę lub odprowadzenia ścieków w Gminie mieszkańcy informowani są poprzez komunikaty na stronie internetowej grabow.pl lub poprzez Centrum Alarmowe SMS Gminy Grabów nad Pilicą.

SPRZEDAŻ WODY I ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW W M² W 2021R.

Grupa I - odbiorcy indywidualni i instytucje budżetowe

Grupa II- odbiorcy prowadzący działalność przemysłową i usługową

6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Grabów nad Pilicą realizowane były przez firmę PreZero Service Wschód Sp. z o.o. 26-600 Radom, ul.Wrocławska 3, Zakład Usług Komunalnych w Warce, ul. Farna 4, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKO-MAX” Tadeusz Paprocki w Warce, ul. Gośniewska 120A oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ATK Recykling, ul. Traugutta 20a, 26-600 Radom. Firma ATK Recykling została wybrana w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Pozostałe trzy firmy odbierają odpady komunalne od firm oraz z działek rekreacyjnych..

Właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Grabów nad Pilicą mają możliwość selektywnego zbierania odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Odbiorem odpadów zostały objęte następujące frakcje odpadów: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowaniowe odpady wielomateriałowe oraz popiół z palenisk domowych. Odpady zmieszane (pozostałości po segregacji) odbierane są od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy Grabów nad Pilicą z częstotliwością co dwa tygodnie ,szkło odbierane jest raz na trzy miesiące, tworzywa sztuczne, metale i tworzywa wielomateriałowe raz na miesiąc, papier i tektura raz na trzy miesiące . Ponadto są odbierane odpady ulegające biodegradacji z częstotliwością 1 raz na miesiąc, z tym że w okresie od kwietnia do

października 1 raz na 2 tygodnie. W okresie od października do maja jeden raz na miesiąc jest odbierany popiół z palenisk domowych. Odbiór odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon odbywa się poprzez odbieranie wystawionych ww. odpadów przez właścicieli przed swoimi nieruchomościami jeden raz na pół roku.

Ze względu na występującą na terenie gminy Grabów nad Pilicą jedynie zabudowę jednorodzinną zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

- worek czarny - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- worek żółty – na plastik, metal i opakowania wielomateriałowe,
- worek niebieski – na papier i tekturę,
- worek zielony – na szkło,
- worek brązowy – na odpady biodegradowalne,
- worek szary - na popiół.

W okresie między wystawkami mieszkańcy mogą własnym transportem dowieźć odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) działającego na terenie gminy Grabów nad Pilicą, ul. Przemysłowa 8A. Zlokalizowany jest na części działki Nr 381/6 położonej w miejscowości Grabów nad Pilicą ul. Przemysłowa 8A. Teren PSZOK-a objęty jest statym monitoringiem.

Od początku 2021 roku Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi w Grabowie nad Pilicą na ul. Przemysłowej 8a działa zainstalowana waga, na której są ważone zarówno odpady zbierane przez firmę wywozową z nieruchomości zamieszkałych (każdy odbiór) jak i odpady które są dostarczane indywidualnie do PSZOK-a przez mieszkańców gminy. Pozwala to na rzetelne zobrazowanie ilości odpadów, które rzeczywiście są odbierane przez firmę wywozową w danym roku i ponoszenie faktycznych kosztów odbioru odpadów komunalnych pochodzących z gminy Grabów nad Pilicą.

Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą Uchwałą Nr 13.76.2020 z dnia 10.01.2020r. ustaliła metodę obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy od gospodarstwa domowego. Metoda naliczania opłaty od gospodarstwa domowego wydaje się najbardziej racjonalna. Jej zastosowanie umożliwia stabilne kształtowanie wysokości opłaty. Nie wymusza ciągłości zmian w deklaracji. Metoda ta jest sprawdzoną w Gminie Grabów nad Pilicą bowiem funkcjonuje od kilku lat.

Zgodnie z w/w Uchwałą miesięczna opłata od gospodarstwa domowego za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny wynosi 75 zł.

Ponadto zgodnie z w/w uchwałą dla gospodarstw jednoosobowych Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą ustaliła niższą stawkę. W przypadku, gdy

gospodarstwo jednoosobowe zbiera odpady komunalne w sposób selektywny miesięczna stawka wynosi 38 zł.

Nie ma natomiast w chwili obecnej możliwości niesegregowania odpadów komunalnych. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021r. poz. 888) rada gminy określa stawkę opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej dla odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Zgodnie z ww. Uchwałą w przypadku, gdy odpady nie są zbierane w sposób selektywny wtedy zastosowanie ma miejsce podwyższona stawka w wysokości 2,5 krotności stawki ustalonej dla odpadów zbieranych w sposób selektywny i miesięczna opłata od gospodarstwa domowego wynosi 188 zł. oraz dla gospodarstw jednosobowych 95 zł/miesiąc.

Zgodnie z art. 6k ust. 4a ww. ustawy rada gminy, w drodze uchwały, zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych.

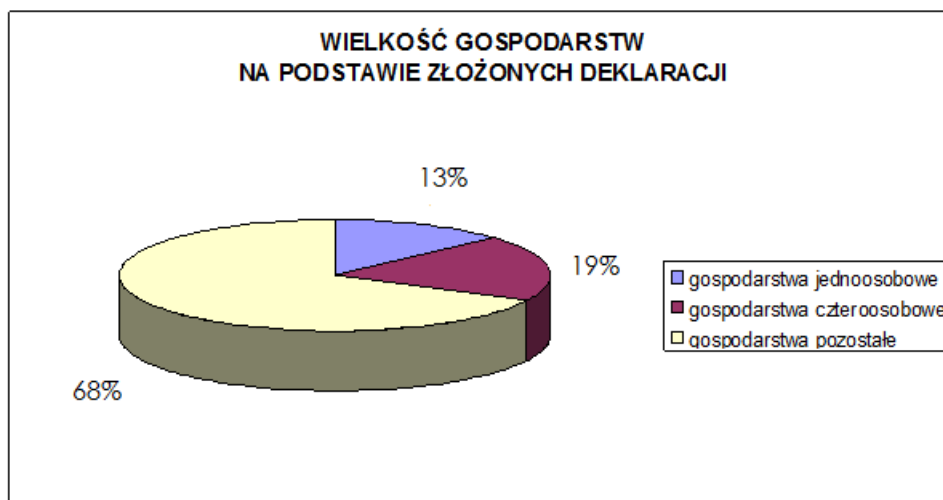
Gmina Grabów nad Pilicą jest gminą typowo rolniczą, a nieruchomości mieszkalne stanowią w 100% zabudowę jednorodzinną. Z uwagi na ten fakt, w Uchwale Nr 13.77.2020 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 10.01.2020r. przyjęto zwolnienie w wysokości 10,00 zł miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od każdego gospodarstwa domowego, które zadeklaruje kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Na dzień 31.12.2021r. tylko 8,40% gospodarstw domowych nie kompostuje bioodpadów.

Zgodnie z art. 6r ust.2 z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto: 100 % mieszkańców. Na dzień 31.12.2021 łącznie z terenów zamieszkałych złożonych było 1346 deklaracji, w tym 1233 gospodarstw domowych zadeklarowało kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w przydomowym kompostowniku.

Po przeanalizowaniu każdej nieruchomości gminy Grabów nad Pilicą liczba gospodarstw domowych jednoosobowych wyniosła 175, natomiast pozostałe gospodarstwa stanowią dwie lub więcej osób. Najwięcej gospodarstw domowych jest czteroosobowych (ok. 255).

Działania sprawdzające Gminy w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone są na bieżąco poprzez informacje od firmy odbierającej odpady, sołtysów zgłaszających nieprawidłowości oraz weryfikację złożonych deklaracji.

W Gminie Grabów nad Pilicą nastąpiło w ostatnim czasie przeobrażenie systemu gospodarki odpadami. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest wciąż udoskonalany. Celem zmian jest doprowadzenie do zwiększenia ilości odzyskiwanych surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez umieszczanie ich na składowiskach. Właśnie dla osiągnięcia tych celów konieczna jest budowa sprawnego systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

W 2021 roku Gmina Grabów nad Pilicą złożyła wniosek do NFOŚiGW w Warszawie w ramach programu priorytetowego nr 2.7 pod nazwą „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi - Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”. Uzyskano dofinansowanie w formie dotacji na kwotę 25 000,00 zł. Odbiór folii rolniczych od rolników z terenu gminy Grabów nad Pilicą przewidziano w pierwszej połowie 2022 roku.

Edukacja ekologiczna

Gmina Grabów nad Pilicą w 2021r. prowadziła wśród mieszkańców wzmoczoną kampanię w zakresie edukacji ekologicznej. Do sołtysów dostarczane były plakaty informacyjne „STOP SMOGOWI” dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych, a także o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych. Zostały

przygotowane dodatkowe ulotki do kampanii uświadamiającej istotę i rolę selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz ulotki z apelem Wójta Gminy Grabów nad Pilicą o poprawną segregację odpadów komunalnych. Ww. ulotki były dostarczone przez pracowników Urzędu Gminy w Grabowie nad Pilicą do każdego gospodarstwa domowego na terenie naszej gminy. Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.

7. OŚWIATA I WYCHOWANIE

7.1. Baza lokalowa i stan organizacji

Gmina Grabów nad Pilicą podzielona jest na dwa obwody szkolne:

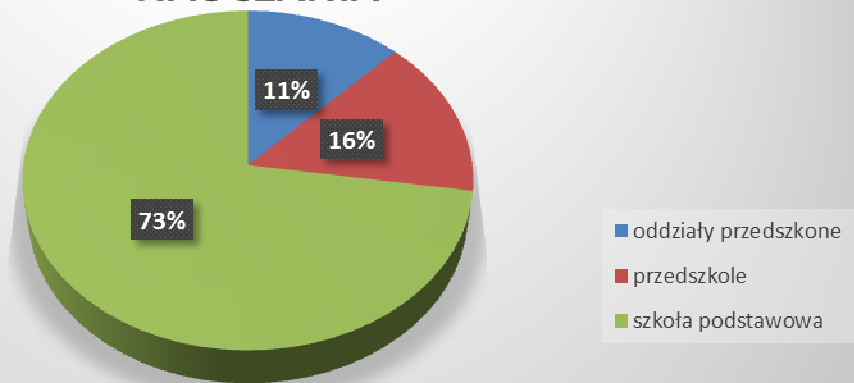
- obwód Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą z siedzibą przy ul. Parkowej, działająca w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą obejmuje miejscowości: Kępa Niemojewska, Zakrzew, Grabów Zalesny, Tomczyn, Broncin, Cychrowska Wola, Grabowska Wola, Utniki, Grabina, Zwierzyniec, Nowa Wola, Koziołek, Grabów nad Pilicą, Brzozówka, Wyborów, Nowy Grabów, Lipinki, Paprotnia, Czerwonka, Strzyżyna, Łękawica, Celinów, Dziecinów, Edwardów.
- obwód Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie z siedzibą przy ul. Wspólnej obejmuje miejscowości: Augustów, Budy Augustowskie, Dąbrówki.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą funkcjonują:

- Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą składający się z przedszkola i szkoły podstawowej,
- Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie.

Na dzień 30.09.2021 roku do wszystkich szkół uczęszczało łącznie 462 uczniów w tym szkoła podstawowa- 337 uczniów, oddziały przedszkolne- 52 uczniów i przedszkole- 73 uczniów.

UCZNIOWIE W POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH NAUCZANIA

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w nowoczesny sprzęt, pomoce dydaktyczne, nowoczesne technologie co niewątpliwie poprawia jakość kształcenia między innymi poprzez rozbudzanie zainteresowania nowościami technicznymi oraz umacnianie osobowości ucznia, co czyni go bardziej wartościowym w otaczającej rzeczywistości.

Uwzględniając ten fakt placówki na bieżąco wyposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, w tym: komputery, laptopy, tablety, cyfrowe aparaty fotograficzne, tablice interaktywne i inne. W coraz szerszym zakresie wykorzystuje się sprzęt elektroniczny w celu uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Stały rozwój bazy dydaktycznej pochłania określone nakłady finansowe.

Dodatkowe zakupy możliwe są między innymi dzięki pozyskiwanym środkom z różnych źródeł między innymi udział w realizacji projektów.

W roku 2021 na terenie Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były następujące projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych dotyczące szkół i placówek oświatowych:

- **Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą:**

1. Bohater „On” historia;
2. SKS Unia Sport;

3. Udział w projekcie „Zrób-My Nasz -Film”;
4. „Program dla szkół - Owoce i warzywa, mleko w szkole”;
5. Udział w akcji społeczno-edukacyjnej „Żonkile” organizowaną przez Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie - POLIN” ;
6. Udział w akcji „Razem na Święta”,
7. Udział w akcji „Szkola pamięta”,
8. Udział w akcji „Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci”,
9. Udział w akcji „Podaruj wiersz”
10. Certyfikat potwierdzający udział w XII-tej edycji Akademii Bezpiecznego Puchatka;
11. Udział w badaniu ankietowym w ramach projektu badawczego „Auschwitz w pamięci społecznej Polaków po 75 latach”;
12. Rządowy program „Laboratorium Przyszłości”;
13. Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego

- **Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie:**

1. „Program dla szkół - Owoce i warzywa, mleko w szkole”
2. Kampania Bohater „On” historia
3. Międzynarodowy Projekt Edukacyjny „Innowacja – emocja”
4. „Widoczne i bezpieczne zajęcia w szkole”
5. e-Twinning – MARKPiW – Mazowiecka Akademia Rozwoju - to społeczność szkolna, gromadząca szkoły z całej Europy (i nie tylko) współpracująca za pomocą mediów elektronicznych. Celem projektu jest rozwijanie umiejętności porozumiewania się w języku niemieckim, podnoszenie kompetencji w zakresie wykorzystania technologii informacyjno – komunikacyjnej, odkrywanie bogactwa kulturowego Europy oraz stwarzanie okazji do praktycznego wykorzystania zdobytych podczas lekcji umiejętności językowych.
6. Rządowy program „Laboratorium Przyszłości”;

Laboratoria Przyszłości w Gminie Grabów nad Pilicą

Program wspólnie realizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Jego celem jest budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów. Program finansowany z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i realizujący jeden z postulatów „Polskiego Ładu”.

W ramach programu w roku 2021 szkoły z terenu gminy otrzymały od państwa wsparcie finansowe o łącznej kwocie 111 900,00 zł w tym:

- Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą - 81 900,00 zł.

- Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie - 30 000,00 zł.

Środki zostały wykorzystane na zakup wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych wśród dzieci i młodzieży. Laboratoria Przyszłości to nowoczesny sprzęt, który uatrakcyjni zajęcia szkolne i pozwolą uczniom rozwijać swoje zainteresowania.

Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego

Gmina Grabów nad Pilicą w partnerstwie z Samorządem Województwa Mazowieckiego w ramach naboru przeprowadzonego w 2021 r., realizuje projekt pn. „Mazowiecki program przygotowania szkół, nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego” w ramach X Osi priorytetowej „Edukacja dla rozwoju regionu”, Działania 10.1 „Kształcenie i rozwój dzieci i młodzieży”, Poddziałania 10.1.1 „Edukacja ogólna”, którego celem jest podniesienie jakości nauczania z terenu Województwa Mazowieckiego poprzez zakup sprzętu i oprogramowania oraz przeprowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie szkół, nauczycieli i uczniów do nauki zdalnej. W ramach projektu Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich Spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą otrzyma pakiet sprzętu w postaci: zestawów komputerowych, laptopów, drukarek, urządzenia wielofunkcyjnego, projektora multimedialnego, monitora interaktywnego oraz pakiet oprogramowań wspierających naukę zdalną. Ponadto wsparciem szkoleniowym w zakresie nauczania zdalnego objęci zostaną nauczyciele i uczniowie.

Ze względu na zaistniałą sytuację spowodowaną pandemią wirusa SARS CoV-2 w rząd wprowadził ograniczenia w postaci nauki zdalnej oraz hybrydowej. Wymagało to wiele pracy organizacyjnej zarówno ze strony nauczycieli jak i uczniów i ich rodziców. Ograniczenia trwały od początku

roku aż do 31 maja, kiedy wszyscy uczniowie wrócili do regularnej pracy stacjonarnej.

Dnia 1 września 2021 roku szkoły i przedszkole na terenie Gminy, rozpoczęły działalność w trybie stacjonarnym. Nauka była prowadzona na zasadach sprzed pandemii z zachowaniem określonego reżimu sanitarnego. Jednak w październiku 2021 roku w związku z zachorowaniami na COVID-19, w szkołach wprowadzono nauczanie hybrydowe. Od 20 grudnia 2021 po raz kolejny w czasie pandemii nastąpiło zawieszenie stacjonarnego funkcjonowania szkół. Zawieszenie nie obejmowało natomiast przedszkoli w tym oddziałów przedszkolnych.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych podlega ciągłej modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe.

We wszystkich szkołach znajdują się pracownie komputerowe i jest dostęp do Internetu. Dla podniesienia jakości i warunków nauczania corocznie dokupowane są pomoce naukowe, a także uzupełniane księgozbiory bibliotek szkolnych. Niemalże każda sala wyposażona jest w tablicę multimedialną lub projektor z ekranem. Zajęcia przeprowadzane są z wykorzystaniem najnowszych technologii.

Stan zaplecza sportowego jest zadawalający. W Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą znajdują się :

- boisko do piłki nożnej 820 m²,
- boisko wielozadaniowe 800 m²,
- skocznia 12 m²,
- bieżnia lekkoatletyczna o wymiarach 180 m x 5 m.
- sala gimnastyczna o powierzchni 184 m².

W roku 2021 po dwuletniej budowie została oddana do użytku hala sportowo - widowiskowa o powierzchni 1275,2 m².

Przy obydwu szkołach są dobrze wyposażone place zabaw.

Szkoła także organizuje dożywianie uczniów. Dożywianie jest zorganizowane w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą (przedszkole i szkoła podstawowa) stołówka, w których dzieci otrzymują ciepłe posiłki.

Zapewnia się również uczniom specjalistyczną opiekę pedagogiczną logopedy.

Ponadto we współpracy z Gminą (Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) szkoły mają zapewnione odpowiednie programy i prowadzą profilaktykę uzależnień (pogadanki, konkursy tematyczne, zapoznanie się z odpowiednią literaturą).

Szkoły też współpracują i współdziałają z rodzicami na wielu płaszczyznach (działalność rady rodziców).

7.2 Opieka przedszkolna

W chwili obecnej na terenie gminy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Przedszkole to nie tylko opieka dla dzieci, ale tworzenie warunków do wielostronnego rozwoju dziecka, zapewnienia wychowania i edukacji na dobrym poziomie. Dzieci mogą rozwijać swoje indywidualne zdolności.

7.3. Kadra

Stan zatrudnienia w danym roku szkolnym wynika z zatwierdzonej przez organ prowadzący organizacji roku, a ta ściśle związana jest z liczbą oddziałów na każdym poziomie nauczania, liczbą godzin wynikającą z podziału na grupy (dotyczy zajęć z wychowania fizycznego, języków obcych, informatyki) zależną od liczebności oddziałów klasowych oraz określoną w rozporządzeniu (ramowe plany nauczania) przez Ministra Edukacji Narodowej liczbą godzin dla poszczególnych przedmiotów i poziomów nauczania.

Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2021 roku w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Grabów nad Pilicą w przeliczeniu na etaty wynosi 44,71 nauczycieli oraz 18,50 pracowników administracji i obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2021 roku w poszczególnych placówkach obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie w etatach		
		Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	Ogółem

1.	Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą	35,05	15,84	50,89
2.	Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	9,66	2,66	12,32
	Ogółem	44,71	18,50	63,21

Nauczycieli według stopnia awansu zawodowego na dzień 31 sierpnia 2021 roku obrazują poniższe tabele.

Nauczyciele Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	2
2	Kontraktowy	8
3.	Mianowany	6
4.	Dyplomowany	21
Ogółem	X	37

Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	1
2	Kontraktowy	3
3.	Mianowany	0
4.	Dyplomowany	11
Ogółem	X	15

7.4. Wynagrodzenia nauczycieli

Samorządy na mocy art. 30a Karty Nauczyciela do 20 stycznia każdego roku przeprowadzają analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Wspomniane średnie wynagrodzenia nauczycieli stanowią dla: nauczyciela stażysty - 100 %, nauczyciela kontraktowego - 111 %, nauczyciela mianowanego - 144 %, nauczyciela dyplomowanego - 184 % kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

Średnie wynagrodzenia nauczycieli w roku 2021 na wszystkich stopniach awansu zawodowego osiągnęły ustawowy wymóg i przekroczyły średnie wynagrodzenia. Oznacza to, że nauczyciele naszych szkół fizycznie wypracowali przysługujące im średnie wynagrodzenie nauczycieli a Gmina nie musiała wypłacać jednorazowych dodatków uzupełniających. Jest to efekt zrównoważonej polityki finansowej który zakłada maksymalizację wyników do adekwatnych nakładów. Gospodarność środków publicznych jest jednym z priorytetowych zadań gminy.

WYSOKOŚĆ ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH AWANSU ZAWODOWEGO W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ GRABÓW NAD PILICĄ W 2021 ROKU

Stopnie awansu zawodowego	Ustawowa kwota na wynagrodzenia dla nauczycieli	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia dla nauczycieli
nauczyciel stażysta	160 899,14 zł	164 559,54 zł
nauczyciel kontraktowy	313 842,64 zł	317 966,91 zł
nauczyciel mianowany	296 495,83 zł	307 987,57 zł
nauczyciel dyplomowany	2 070 818,05 zł	2 074 574,15 zł

7.5. Dowóz uczniów do szkół

Uczniowie dowożeni są do szkół przewozem zamkniętym, własnymi autokarami. Dowóz zapewnia się uczniom, których odległość od szkoły przekracza 3 km w I etapie edukacyjnym i uczniom, których odległość od szkoły przekracza 4 km w II etapie edukacyjnym. Łącznie do szkół dowożonych jest 192 uczniów. Koszt dowożenia jednego ucznia w roku szkolnym 2020/2021 wyniósł 1307,46 zł. Nasze działania w tym zakresie

koncentrują się na zapewnieniu bezpiecznego oraz w miarę możliwości jak najkrótszego czasu dowiezienia uczniów. Gmina Grabów nad Pilicą realizuje również dowóz dla dzieci z niepełnosprawnością do szkół specjalnych.

7.6 Stypendia szkolne

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych a także szkół ponadpodstawowych, którzy zamieszkują na terenie Gminy Grabów nad Pilicą.

Stypendia szkolne przyznawane były:

- w okresie od dnia 01.01.2021 roku do dnia 30.06.2021 roku
- w okresie od dnia 01.09.2021 roku do dnia 31.12.2021 roku

Poniższa tabela pokazuje liczbę przyznanych stypendiów szkolnych w roku 2021 z wyszczególnieniem typów szkół w których uczniowie pobierali naukę.

Wyszczególnienie	Liczba przyznanych stypendiów		Ogółem
	Rodzaj szkoły		
	Ponadpodstawowa	Szkoła podstawowa	
Od 1.01.2021 r do 30.06.2021 r	3	11	14
Od 1.09.2021 r do 31.12.2021 r	2	10	12

7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą rozpatrywano zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów,

którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych. Pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym pracownikiem umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, przysługuje dofinansowanie w wysokości:

- w przypadku nauki zawodu – do 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy (w okresie krótszym kwota wypłacana jest proporcjonalnie),
- w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy – do 254,00 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.

Dofinansowanie jest przyznawane na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 miesięcy od dnia zdania przez młodocianego pracownika egzaminu zgodnie z przepisami ustawowymi i stanowi pomoc de minimis.

Poniższa tabela pokazuje liczbę złożonych i rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników w roku 2021.

Liczba młodocianych, którzy ukończyli naukę zawodu w tym:		Liczba pracodawców
nauka zawodu	przyuczenie do wykonywania określonej pracy	6
10	0	

Na realizację powyższego zadania otrzymano dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego, która w 100% pokryła poniesione wydatki.

7.8. Poziom nauczania

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty sprawdza wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Egzamin obowiązkowy przeprowadzony został w formie pisemnej przez trzy kolejne dni (25-27 maja 2021 r.). Uczeń przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów: z języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty rok 2021

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	79 %	53 %	71 %
Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą	54 %	32 %	52 %
Gmina Egzamin standardowy	60%	37 %	57 %
Powiat	59 %	45 %	61%
Województwo	64 %	52 %	71 %
Kraj	60 %	47 %	66 %

Średni wynik gminy z języka polskiego jest wyższy niż w powiecie, ale niższy niż w województwie oraz taki sam jak w kraju. Średni wynik gminy z matematyki jest niższy niż w powiecie, województwie i kraju. Średni wynik gminy z języka angielskiego jest niższy niż w powiecie, województwie i kraju.

7.9 Analiza stanu oświaty

Zakres przygotowanych informacji nie wyczerpuje wszystkich zadań oświatowych, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. W związku z ciągłymi zmianami programowymi i prawnymi wiele zadań na bieżąco dostosowywanych jest do obowiązujących zasad i warunków funkcjonowania gminnej oświaty w odniesieniu do nowych standardów oświatowych.

Zebrane informacje dają natomiast obraz stanu oświaty w Gminie Grabów nad Pilicą w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wyposażenia a

przede wszystkim informacje o wynikach osiąganych przez uczniów na egzaminie. Wydatki na edukację traktujemy jako najbardziej efektywną inwestycję. Jest to, bowiem dziedzina życia wymagająca znacznych nakładów, które procentują tylko i wyłącznie w przyszłości. Staramy się szczególnie, aby we wszystkich szkołach wszystkie dzieci miały równe szanse. Najważniejsze są dzieci, a dobra szkoła to rzetelna podstawa na całe życie.

Wysoki poziom edukacji jest podstawowym warunkiem osiągnięcia rozwoju społeczeństwa. Wykształcenie ogólne wsparte znajomością języków obcych i umiejętnością posługiwania się komputerem, należy do podstawowych czynników decydujących o sukcesie ekonomicznym w gospodarce rynkowej. Zmieniające się warunki demograficzne w Gminie wywołują konieczność udoskonalania organizacji szkolnictwa podległego samorządowi gminy.

Nauka w szkołach większych, lepiej wyposażonych w środki dydaktyczne i lepiej przygotowaną kadrę pedagogiczną, daje uczącej się młodzieży większe szanse na zdobycie wiedzy przydatnej do kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych. Dlatego nasze szkoły wyposażamy w najlepsze środki dydaktyczne oraz dbamy o najwyższy standard techniczny, ponadto kadrę stanowią w większości nauczyciele dyplomowani którzy są gwarantem wysokich efektów dydaktycznych i edukacyjnych naszej młodzieży.

Przygotowanie do życia w społeczeństwie informacji jest jednym z głównych zadań systemów edukacji Unii Europejskiej.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego w Gminie Grabów nad Pilicą

Gmina Grabów nad Pilicą położona jest w północno-zachodniej części powiatu kozienickiego i w południowej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu kozienickiego wchodzi łącznie 7 gmin: Kozienice, Magnuszew, Grabów nad Pilicą, Głowaczów, Sieciechów, Garbatka-Letnisko, Gniewoszków.

Według podziału hydrograficznego Polski Gmina Grabów nad Pilicą znajduje się w dorzeczu Wisły, a dokładniej w zlewni rzeki Pilicy stanowiącej lewy dopływ Wisły. Rzeka Pilica stanowi jednocześnie północną granicę Gminy, jej długość na tym terenie wynosi około 9 km. Pozostałe rzeki Gminy to prawobrzeżne dopływy Pilicy. Są to ciek i liczne rowy melioracyjne. Wschodnia część Gminy odwadniana jest przez ciek i rowy Kanału Trzebieńskiego.

Pod względem stanu ilościowego wód płynących, na terenie Gminy Grabów nad Pilicą stwierdza się występowanie obszarów zagrożonych podtopieniami w jej północno- zachodniej części wzdłuż tarasów rzeki Pilicy. Ze względu na to, że rzeka Pilica stanowi północną granicę z gminą Warka, na podtopienia narażony jest jedynie niewielki obszar w północnej części Grabowa nad Pilicą. Są to okolice miejscowości: Kępa Niemojewska i Zakrzew. Zagrożenie powyższe jest stale monitorowane a procedury ostrzegania i reagowania opracowane są i przyjęte w Planie Zarządzania Kryzysowego dla Gminy Grabów nad Pilicą.

Na obszarze gminy Grabów nad Pilicą znaczny wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw oraz emisja liniowa. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego.

Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacji grzewczych, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego.

8.2 Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego

W celu poprawy stanu środowiska naturalnego prowadzone były kampanie edukacyjne i informacyjne poprzez:

- plakaty informacyjne dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych oraz o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych;
- ulotki informacyjne zachęcające do prawidłowego segregowania odpadów komunalnych oraz do kompostowania bioodpadów;
- w szkołach - zbiórkę makulatury, zużytych baterii, plastikowych nakrętek;
- sadzenie krzewów i drzew w miejscach użyteczności publicznej.

Ochrona powietrza

Gmina Grabów nad Pilicą w roku 2021 prowadziła działania w zakresie Programu Ochrony Powietrza określonego uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020r., a mianowicie:

- aktualizowano inwentaryzację źródeł ogrzewania na terenie gminy;
- prowadzono działania informacyjno- edukacyjne w przedmiotowym zakresie;
- przeprowadzono prewencyjne kontrole domowych źródeł ogrzewania pod kątem spalania odpadów i pozostałości roślinnych w piecach.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

Od 1 lipca 2021 roku został uruchomiony ogólnokrajowy projekt „Zintegrowany system ograniczania niskiej emisji” (ZONE) jest realizowany przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Celem danego projektu jest wsparcie systemowej wymiany pieców węglowych (tzw. kopciuchów) poprzez gromadzenie i udostępnienie informacji na temat źródeł niskoemisyjnego ciepła w budynkach w ustandaryzowany i spójny sposób na różnych szczeblach. Celem stworzenia danej ewidencji jest przede wszystkim poprawa jakości powietrza i likwidacja głównej przyczyny jego zanieczyszczeń, tj. emisji substancji powodujących smog.

Liczba wprowadzonych deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na dzień 31 grudnia 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sposób zgłoszenia	Budynki mieszkalne	Budynki niemieszkalne
1.	W urzędzie	212	4
2.	On-line	38	5

Działalność regulowana i odbiór nieczystości ciekłych

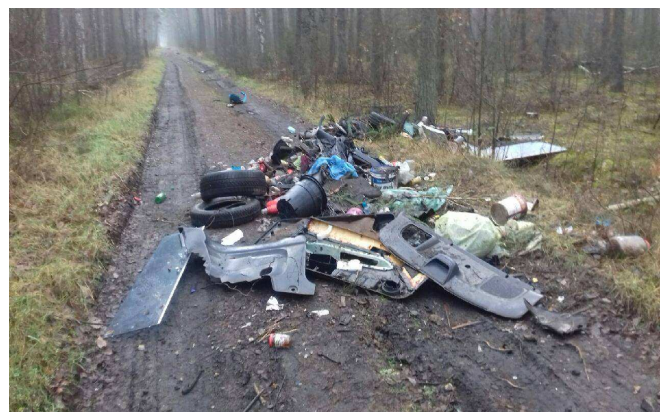
W prowadzonym przez Wójta Gminy Grabów nad Pilicą rejestrze działalności regulowanej na dzień 31.12.2021 roku wpisanych było 10 firm mogących świadczyć usługi na w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. W trakcie roku 2021 na wnioski przedsiębiorców dokonano: 2 wykreśleń wpisów oraz 2

zmiany wpisów w rejestrze – rozszerzenie zarejestrowanej listy odpadów oraz zmianę siedziby firmy.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.:Dz.U z 2021 r.,poz.888) Wójt Gminy w drodze decyzji wydaje zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych zgodnie z wymaganiami określonymi w Uchwale Nr XXXV/166/10 Rady Gminy z dnia 25 stycznia 2010r. Na dzień 31.12.2021 r. takie zezwolenia posiadały 5 firm.

Likwidacja dzikich wysypisk

Brak poszanowania środowiska naturalnego na obszarze gminy skutkuje powstawaniem zbiorowisk śmieci, które przekształcają się w dzikie wysypiska. Gmina spełniając ustawowy obowiązek ponosi dodatkowe koszty związane z usuwaniem porzucanych odpadów z lasów, rowów przydrożnych, miejsc oddalonych od gospodarstw. W roku 2021 zlecono odbiór 7,1 Mg porzucanych odpadów na kwotę 11 485,80 złotych. Każdorazowe odkrycie nielegalnego składowania odpadów zgłaszane jest do organów ścigania uprawnionych do nakładania kar grzywny za zanieczyszczenie środowiska.

Usuwanie wyrobów azbestowych

Gmina sukcesywnie przeprowadza odbiór, transport, utylizację oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Zbiórkę wniosków przeprowadza się w myśl przyjętego w 2014 roku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014 – 2032” zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy finansowej w usuwaniu wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grabów nad Pilicą” przyjętym Uchwałą NR 22.153.2017 Rady Gminy z dnia 31.08.2017r.

W roku 2021 udało się odebrać i unieszkodliwić wyroby zawierające azbest z aż 28 nieruchomości na terenie gminy, na co zostało wykorzystane 19 236,00 zł środków własnych. Odebrano od mieszkańców i unieszkodliwiono na składowisku łącznie 54,96 Mg materiałów zawierających azbest.

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Zadaniem własnym Gminy jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Rada Gminy Grabów nad Pilicą w drodze uchwały Nr 23.121.2021 z dnia 26 marca 2021 r. przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w roku 2021 (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 3573 z dnia 22 kwietnia 2021 r.). W celu realizacji przedmiotowej uchwały Gmina Grabów nad Pilicą zawarła umowy w następujących przedmiotach:

- 1) Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu gminy, zapewnienie miejsca i opieki bezdomnym zwierzętom w schronisku do momentu adopcji lub naturalnej śmierci, sterylizacja albo kastracja zwierząt odłowionych i przebywających w schronisku oraz poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt – Schronisko Dla Zwierząt prowadzone przez firmę „BAROS”, której właścicielem jest Maciej Glijer z siedzibą ul. Berezów 76D, 26-130 Suchedniów;
- 2) Sterylizacja i kastracja zwierząt właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy Grabów nad Pilicą, usypianie ślepych miotów – Gabinet Weterynaryjny Radostaw Łepecki Grabina 10B, 26-902 Grabów nad Pilicą;
- 3) Sterylizacja i kastracja zwierząt właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy Grabów nad Pilicą, usypianie ślepych miotów, zapewnianie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – Gabinet Weterynaryjny Paweł Kania ul. Warecka 45A, 05-604 Jasieniec.

W 2021 roku odłowiono 10 bezdomnych psów z terenu gminy oraz zapewniono im opiekę w schronisku. Schronisko Dla Zwierząt „BAROS” przekazało do adopcji 8 psów.

Wydatki na realizację Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w 2021 roku	
Odławianie bezdomnych zwierząt, zapewnienie miejsca i opieki bezdomnym zwierzętom w schronisku, sterylizacja/kastracja zwierząt przebywających w schronisku, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt	14 800,00 zł

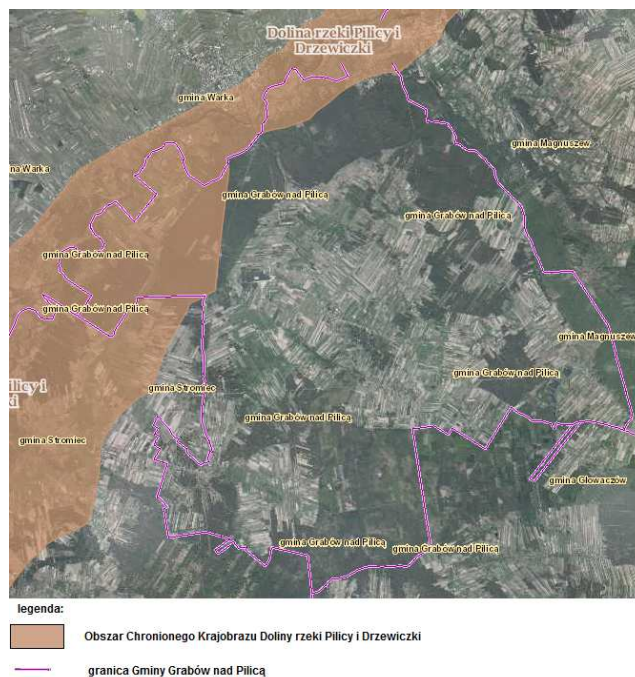
Sterylizacja i kastracja zwierząt właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy	7 680,00 zł
Dokarmianie bezdomnych zwierząt	189,98 zł
Zapewnianie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt	150,00 zł
RAZEM:	22 819,98 zł

8.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą wyznaczone są obszary objęte ochroną przyrody na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są to następujące formy:

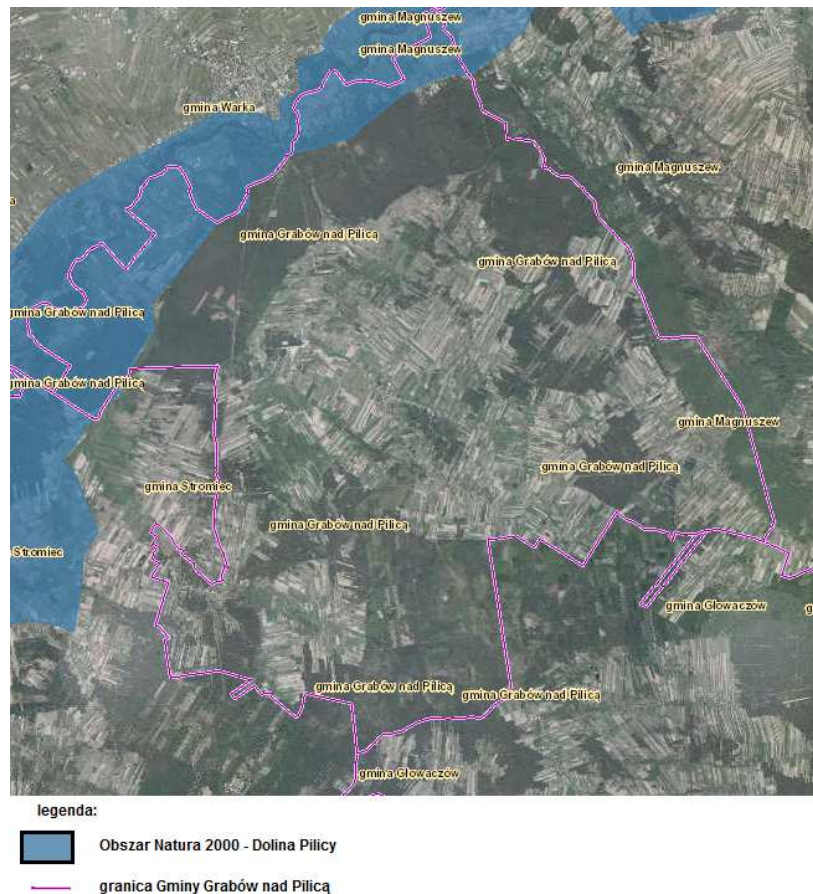
- Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- Obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica,
- 5 pomników przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki został utworzony 28 czerwca 1983 roku, na mocy Uchwały Nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu. Obszar ten podlega ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Obejmuje on tereny ulokowane w dolinach rzek o dużej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej. Północna część doliny, którą stanowi wysoki taras rzeczny Pilicy opadający stromą skarpą w stronę rzeki narażony jest na silną erozję. Pozostała część obszaru o charakterze równinnym jest silnie zalesiona i zadrzewiona. Powierzchnia całkowita terenu to 70 380 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje 1815 ha powierzchni gminy Grabów nad Pilicą i obejmuje jej północno – zachodnią część.

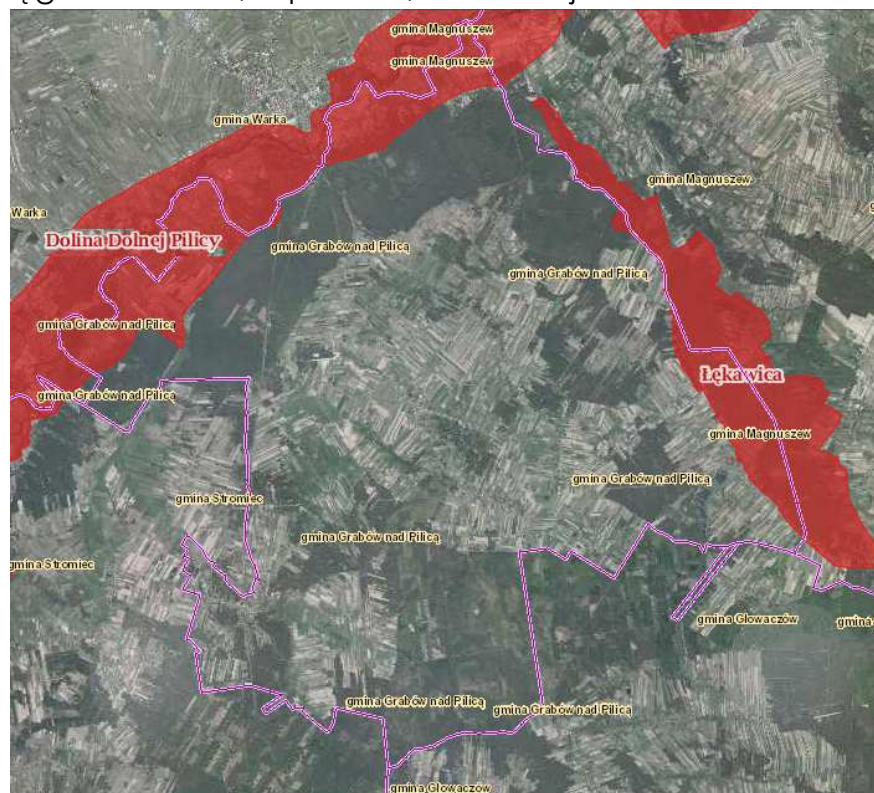
Obszar Natura 2000:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków - Dolina Pilicy** wyznaczony 5 listopada 2004. Obszar obejmuje 80km równoleżnikowy odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5 km, od Inowłódza do ujścia rzeki do Wisły. Jest to ostoja ptasia o randze krajowej. Północną jej granicę obszaru stanowi stroma skarpa, o wysokości względnej do 20 m, miejscami pokryta roślinnością kserotermiczną. Część południowa doliny jest płaska, w znacznym stopniu pokryta lasami. Rzeka na tym odcinku meandruje, tworząc liczne wysepki, łachy i ławice piasku. W południowo-zachodniej części znajdują się tzw. Błota Brudzewskie, stanowiące największe torfowiska w dolinie. Na terenie obszaru odnotowano co najmniej 32 gatunki ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na terenie ostoi stwierdzono 56 lęgowych gatunków ptaków związanych z siedliskami wodnymi i bagiennymi. Dolina jest przede wszystkim użytkowana rolniczo, a lasy zajmują niewiele ponad 20% obszaru.

- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk - Dolina Dolnej Pilicy.** Obszar obejmuje 80-kilometrowy, równoleżnikowo biegnący odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5km, pomiędzy Inowłodzem a Ostrówkiem-Mniszewem oraz dolinę Drzewiczki. Obszar charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk – od kserotermicznych po bagienne. Dominującym typem siedliska są łąki. Stwierdzono tu występowanie 575 gatunków roślin naczyniowych, w tym rzadkie, zagrożone i prawnie chronione. Pilica jest jedną z ważniejszych w Polsce rzek z punktu widzenia ochrony ichtiofauny - występuje tu 7 gatunków ryb.
- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica.** Obszar znajduje się pomiędzy miejscowością Studzianki Pancerne na południu gminy Głowaczów, a miejscowością Anielin na północy w gminie Magnuszew. Obejmuje on obszar 1468,86 ha. Cały jego teren obejmuje swym zasięgiem wypełnioną holoceniowymi torfami dużą nieckę przylegającą do wysokiej krawędzi doliny, stanowiącej kraniec paleokoryta Wisły. Szatę roślinną stanowi mozaika lasów liściastych, łąk i ziołorośli. Największe zagrożenie dla tego siedliska stanowi zaburzenie stosunków wodnych.
 - Na terenie obszaru Łękawica rozpoznano cztery typy siedlisk:
 - zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe,
 - ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,

– łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

legenda:

- obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Dolina Dolnej Pilicy oraz Łękawica
- granica Gminy Grabów nad Pilicą

Pomniki przyrody w Gminie stanowią cztery dęby szypułkowe w miejscowości Łękawica będące zadrzewieniami nad stawami św. Jana oraz jeden dąb szypułkowy w Grabowie nad Pilicą który rośnie na placu kościelnym.

Lp.	Miejscowość	Obiekt poddany ochronie	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Obowiązujący akt prawny
1.	Łękawica	Dąb szypułkowy	510	22	Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu kozienickiego, opublikowano 14.11.2008 r.
2.	Łękawica	Dąb szypułkowy	400	21	
3.	Łękawica	Dąb szypułkowy	365	22	
4.	Łękawica	Dąb szypułkowy	340	23	
5.	Grabów nad Pilicą	Dąb szypułkowy	460	22	

Po prawej dąb, pomnik przyrody, w wieku ponad 350 lat.

9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabów nad Pilicą, które zostało przyjęte przez Radę Gminy w Grabowie nad Pilicą w dniu 26 czerwca 2000r. –uchwała nr IV/33/2000r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego w Gminie.

W 2018 r. Gmina Grabów nad Pilicą realizując uchwały nr 31.205.2018 Rady Gminy z dnia 4 października 2018 roku przystąpiła do przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości w miejscowości Nowa Wola obejmujący obszar 8 ha. z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową. Dokument w dalszym ciągu podlega opracowaniu i uzgodnieniom z innymi instytucjami.

Gmina Grabów nad Pilicą w 2021 roku wydała łącznie 228 decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy o łącznej powierzchni 36h; w tym 208 dotyczyło warunków pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 5 -

zabudowę usługową, 15 - inne tj. zabudowa garażowa i gospodarcza. Ponadto wydała 7 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego które głównie dotyczyły przebudowy linii energetycznych i budowy infrastruktury o łącznej powierzchni zabudowy 23 h.

Na wnioski zainteresowanych wydano 317 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego bądź jego braku, które przez wnioskodawców zostały przedłożone między innymi u notariuszy, w bankach, w biurach geodezyjnych.

Epidemia znacząco wpłynęła na decyzje o budowie domów jednorodzinnych. Zaobserwowaliśmy niemalże 45% wzrost składanych wniosków o warunki zabudowy a także znaczny popyt na działki rekreacyjne. W ewidencji podatkowej natomiast przybyło 250 nowych podmiotów.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą w ubiegłym roku łącznie nadano 73 numery porządkowe, głównie dla nowo wybudowanych budynków oraz budynków w budowie/prognozowanych. Oznacza to, że wskaźnik rozwoju mieszkalnictwa utrzymuje się na podobnym poziomie, co w roku 2020, w którym nadano 75 numerów porządkowych.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

10.1. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2021 roku było 5 aktywnie działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym jedna wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz jedna OSP Cychrowska Wola która od lat nie wykazuje działalności z powodu braku zaangażowania członków.

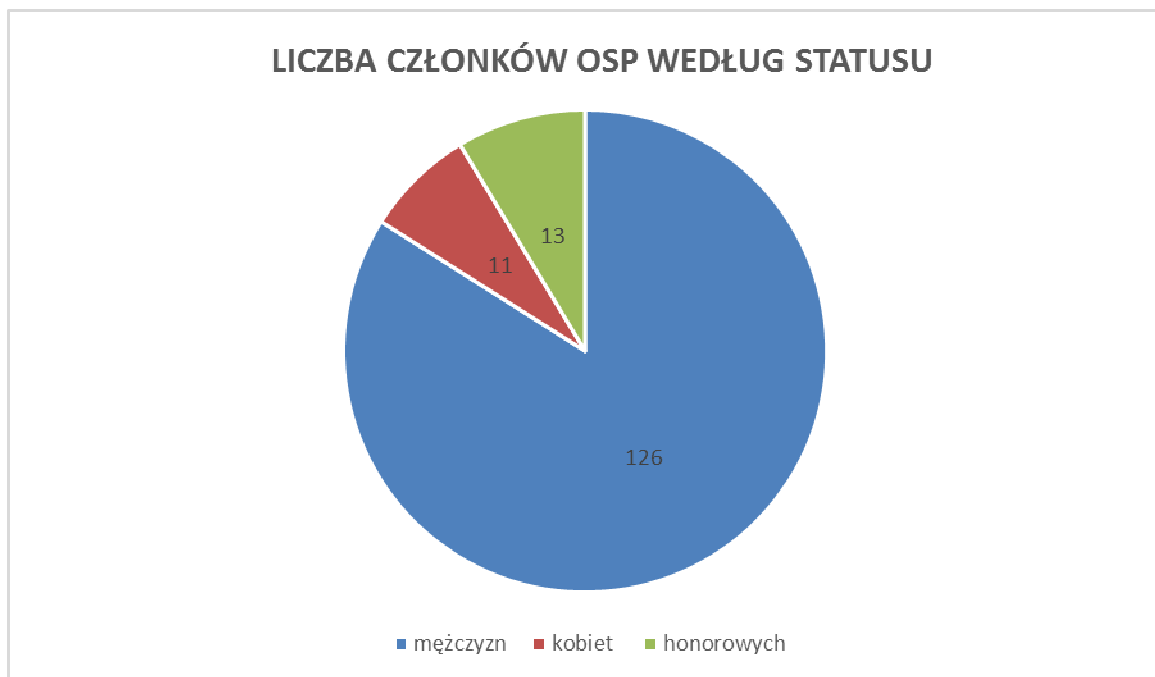
W skład Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wchodzi:

- **OSP Grabów nad Pilicą** - jest jednostką powstałą w 1928 roku. Liczy 40 członków w tym: 36 zwyczajnych (w tym 4 kobiety), 4 honorowych. W 2007 roku została włączona w strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada lekki samochód do ratownictwa drogowego marki Renault, dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze marki Star z 1995 roku oraz Man z 2015 roku oraz pełne wyposażenie i niezbędny sprzęt lekki.
- **OSP Augustów** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 27 członków w tym: 26 zwyczajnych, 1 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Mercedes z 1981 roku.
- **OSP Grabowska Wola** - jest jednostką powstałą 1965 roku. Liczy 29 członków w tym: 25 zwyczajnych i 4 honorowych. Do działań

ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Jelcz z 1986 roku.

- **OSP Łękawica** - jest jednostką powstałą w 1952 roku. Liczy 27 członków w tym: 23 zwyczajnych/ w tym 3 kobiety/ i 4 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód gaśniczy marki Jelcz z 1983 roku.
- **OSP Zakrzew** - jest jednostką powstała w 1963 roku. Liczy 27 członków zwyczajnych (w tym 4 kobiety). W miesiącu marcu 2021 roku został przekazany jednostce do działań ratowniczo-gaśniczych samochód marki Star z 1988r.
- **OSP Cychrowska Wola** jest jednostką zarejestrowaną w KRS jako Stowarzyszenie. W związku z brakiem zaangażowania członków od kilkunastu lat jednostka OSP nie działa, nie odbywają się również zebrania sprawozdawcze.

Liczba członków ogółem wynosi 150 osób, poniższa tabela przedstawia liczbę członków OSP według podziału na: mężczyzn, kobiety, honorowych.

W związku z nadal trwającą sytuacją epidemiologiczną także w 2021 roku nie odbyły się gminne zawody sportowo- pożarnicze oraz zawody powiatowe OSP powiatu kozienickiego.

Jednostki OSP są jednostkami mobilnymi, biorą udział w różnych akcjach ratowniczo-gaśniczych, niosą pomoc w przypadku różnych klęsk żywiołowych, wspierają i uzupełniają działania Państwowej Straży Pożarnej w Kozienicach. Ponadto biorą udział w uroczystościach kościelnych i zabezpieczają imprezy sportowe, kulturalne i festyny. Są wszędzie tam gdzie władze państwowe i samorządowe oraz społeczeństwo ich potrzebuje.

Nadmienić należy że, jednostki OSP charakteryzują się dużą aktywnością nie tylko w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej ale także jako stowarzyszenia starają się o pozyskiwanie środków zewnętrznych innych niż z budżetu Gminy na swoją działalność.

Członkowie OSP bardzo chętnie biorą udział w różnych organizowanych akcjach m.in w miesiącu marcu i kwietniu 2021 roku włączyli się w akcję rozdawania maseczek i ulotek promujących szczepienia przeciwko COVID-19. Strażacy również dowozili starszych mieszkańców gminy oraz osoby niepełnosprawne, którzy nie mieli możliwości dojazdu do punktu szczepień przeciw COVID-19 w Grabowie nad Pilicą. W związku z powyższymi działaniami jednostki otrzymały dofinansowanie ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek OSP zaangażowanych w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2 w kwocie 5.000 zł dla każdej jednostki.,

Zakupy sprzętu i umundurowania w jednostkach OSP niezbędnego do działań ratowniczo-gaśniczych są realizowane wg potrzeb na bieżąco w ramach środków własnych. Dzięki sukcesywnemu zakupowi sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych możliwe jest sprawne prowadzenie akcji, poprawa warunków pracy strażaków, sprofesjonalizowanie OSP, podniesienie gotowości bojowej i zachęcanie do ochotniczej służby w OSP. Przez teren gminy Grabów nad Pilicą przebiega trasa kolejowa Warszawa-Radom oraz droga wojewódzka nr 730 na której dochodzi do wypadków drogowych, często nawet śmiertelnych. Na terenie gminy znajdują się duże kompleksy leśne w związku z tym często występują pożary. Aby jednostki mogły skutecznie wykonywać swoje zadania cały czas są na bieżąco doposażane w niezbędny sprzęt. Zakupy sprzętu przyczyniają się do poprawy poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz osób biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Dysponowanie nowoczesnym sprzętem wprowadza nową jakość, wzmacnia bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia i zdrowia ludzkiego, dóbr materialnych jak i istniejących walorów przyrodniczych gminy. Ogólne wydatki na ochronę przeciwpożarową na terenie gminy w 2021 roku wyniosły 218 691,19zł .

W 2021 roku w jednostkach OSP odbyły się zebrania sprawozdawczo-wyborcze, na których zostały wybrane nowe władze tj. Zarząd i Komisja Rewizyjna oraz delegaci na Zjazd Oddziału Gminnego ZOSP RP oraz przedstawiciele do Zarządu Oddziału Gminnego. W dniu 20.11.2021r. odbył się Zjazd Oddziału Gminnego ZOSP RP w Grabowie nad Pilicą na którym zostali wybrani członkowie Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP, członkowie Komisji Rewizyjnej Oddziału Gminnego ZOSP RP, Delegaci na Zjazd Oddziału Powiatowego ZOSP RP, przedstawiciele Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP do Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP.

W miesiącu XII 2021r. członkowie jednostek OSP zostali skierowani przez Wójta Gminy Grabów nad Pilicą i rozpoczęli szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP organizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Koźienicach.

W 2021 roku OSP Grabów nad Pilicą pozyskała pompę pożarniczą Tuhatsu M16/8 za kwotę 40.000zł dzięki pomocy finansowej udzielonej w formie dotacji celowej na dofinansowanie zakupu wyposażenia dla OSP z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie w kwocie 20.000,00 zł oraz środków własnych Gminy Grabów nad Pilicą w kwocie 20.000,00 zł. W 2021 roku zostało wykonane podłączenie ogrzewania w garażu.

W miesiącu marcu 2021r. został przekazany do działań ratowniczo-gaśniczych jednostce OSP Zakrzew samochód marki Star, który został doposażony w niezbędny sprzęt, zostało zakupione umundurowanie, radiostacja, armatura wodna, wykonano remont świetlicy, autopompy. Dla OSP Grabowska Wola zakupiono umundurowanie specjalne.

ILOŚĆ ZDARZEŃ W 2021 ROKU W KTÓRYCH BRAŁY UDZIAŁ JEDNOSTKI OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Ilość zdarzeń
1.	Grabów nad Pilicą	81 w tym pożary 28
2.	Augustów	10 w tym pożary 4
3.	Grabowska Wola	6 w tym pożary 4
4.	Łękawica	18 w tym pożary 13
5.	Zakrzew	24 w tym pożary 12
Razem		139 w tym pożary 61

10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy

Porządkiem i bezpieczeństwem na terenie gminy Grabów nad Pilicą zarządza Komisariat Policji zlokalizowany w Grabowie nad Pilicą mający w swoim zasięgu teren trzech gmin. Służbę w nim pełni 20 policjantów w systemie całodobowym w tym 5 dzielnicowych. Do dyspozycji posiada 3 pojazdów w tym jeden nieoznakowany. Na terenie gminy działają służby patrolowo-interwencyjne, kryminalne oraz Ruchu Drogowego. Działania ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, ustalenie osób trudniących się procederem przestępczym, zatrzymanie sprawców

przestępstw i wykroczeń na gorącym uczynku jak również zatrzymanie osób poszukiwanych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W 2021 roku Komisariat Policji przeprowadził 14 akcji prewencyjnych m.in. "Bezpieczny Weekend", "Stop! Trzeźwość", "Niechronieni uczestnicy uchu drogowego", "Truck&Bus".

W celu kontroli bezpieczeństwa na terenie naszej gminy, Komendant składa corocznie raport ze swojej działalności. Według przedłożonej analizy najczęściej dokonywanymi przestępstwami są przestępstwa w ruchu drogowym oraz przestępstwa w mieniu. Podobna sytuacja występuje w przypadku wykroczeń, tu dochodzą jeszcze wykroczenia przeciwko obyczajowości publicznej. W 2021 roku w stosunku do roku poprzedniego wzrosła wykrywalność przestępczości z 74,79 % do 75,51%.

Niewątpliwie wpływ na poprawę bezpieczeństwa w Gminie Grabów nad Pilicą ma transfer środków finansowych przeznaczony na służby ponadnormatywne. W 2021 roku było to wsparcie w wysokości 10 tys. zł dzięki którym zorganizowano dodatkowo 40 służb.

Komisariat Policji na bieżąco współpracuje ze Strażą Leśną, Urzędem Celnym oraz służbami Sanepidu. Współpraca z ostatnią z wymienionych instytucji w 2020 roku była niezwykle absorbująca w związku z panującym stanem epidemii. Policjanci zobowiązani byli do kontrolowania przestrzegania zakazu wyjścia osób objętych kwarantanną i izolacją domową.

SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI W GRABOWIE NAD PILICĄ W WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPCZOŚCI KRYMINALNEJ

Działanie	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Wszczętych postępowań	216	256	228	98
Stwierdzonych czynów przestępczych	139	189	147	98
Wykrytych działalności kryminalnych	115	134	109	74

**STYSTYKA INTERWENCJI FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI
W GRABOWIE NAD PILICĄ**

Działanie	Ilość	Uwagi
Interwencje domowe	148	Spadek o 121
Mandaty karnych	232	Wzrost o 78
Pouczenia	815	Spadek o 641
Zatrzymanych sprawców	55	w tym 28 zatrzymanych "na gorącym uczynku"
Prowadzono akcje poszukiwawcze za zaginionymi osobami	6	-
Zabezpieczenie miejsc zdarzeń	386 godz.	Głównie dot. Zabezpieczenia miejsc niewybuchów

11. KULTURA, SPORT I REKREACJA

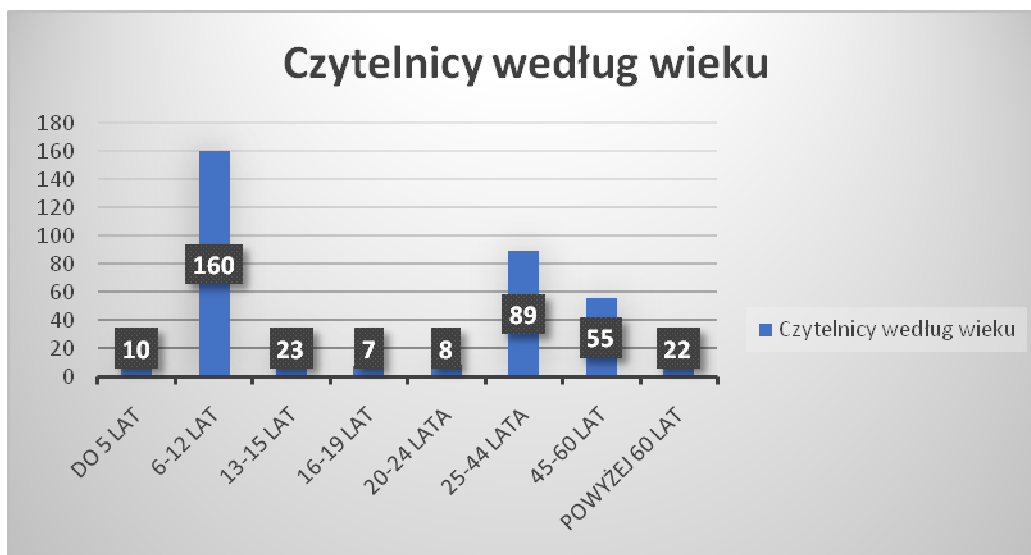
11.1. Działalność kulturalna

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą w roku 2021 była otwarta od poniedziałku do czwartku w godzinach 8-15, piątek 11-16. Księgozbiór biblioteki na dzień 31.12.2021r. wynosił 6705 woluminów i powiększył się o 475 pozycji w stosunku do roku poprzedniego. W 2021 roku biblioteka pozyskała dotację ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 6 tyś. zł przy takim samym współudziale finansowym Gminy Grabów nad Pilicą na zakup nowości wydawniczych. Z tych środków zakupiono 475 książek. Liczba osób zapisanych do biblioteki wynosiła 775 czytelników a aktywnie wypożyczających było 374 czytelników. Bibliotekę odwiedzano 2497 razy i wypożyczono 4136 woluminy. Biblioteka korzysta z programu komputerowego KOHA w którym katalogujemy i wypożyczamy książki w naszej bibliotece. Od lipca można skorzystać z darmowej cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych *Academica*, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki

Narodowej. W bibliotece odbyło się Narodowe Czytanie utworu Gabrieli Zapolskiej „Moralność Pani Dulskiej” a także organizowane były lekcje biblioteczne i warsztaty świąteczne dla dzieci. Nasi czytelnicy dostawali przy różnych okazjach i świętach drobne upominki zrobione własnoręcznie przez pracownice biblioteki.

CZYTELNICY - 2021 r.			Odwiedziny				
Nazwa biblioteki	Liczba czytelników	Liczba czytelników na 100 mieszkańców	Łączna liczba odwiedzin w bibliotece				
0	1	2	3				
GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GRABOWIE NAD PILICĄ	374	10	2497				
KSIĘGOZBIORY - 2021 r.							
Nazwa biblioteki	Księgozbiory w wol. Stan na 31.12.2021	Liczba wypożyczeń księgozbioru w wol.	Liczba udostępnień księgozbioru na miejscu w wol.	Liczba zakupionych książek w 2021 r. w wol.		Ubytki w wol.	
				ogółem	w tym ze środków		
					organizatora		Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
0	1	2	3	4	5	6	7
GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W GRABOWIE NAD PILICĄ	6705	4146	0	475	240	235	0

Zabytki

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą zlokalizowane są obiekty znajdujące się w rejestrze ochrony zabytków, który funkcjonuje w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Warszawie

Do obiektów tych należą:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej
- strażnica graniczna obecnie Urząd Gminy

Ponadto na terenie całej gminy znajdują się obiekty budowlane w tym: kapliczki, domy, obórki, budynki gospodarcze dla których prowadzona jest Gminna Ewidencja Zabytków. Na dzień 31.12.2020 w ewidencji znajdowało się 52 pozycji.

Rys. Dawna strażnica austriacka -obecnie budynek urzędu gminy

11.2. Rekreacja

Gmina Grabów nad Pilicą w swej ofercie rekreacyjnej posiada wachlarz możliwości. Wspierającym miejscem do rozwoju cyfrowego i integracji jest utworzone w 2013 roku Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" usytuowane przy ul. Pułaskiego w Grabowie nad Pilicą. Wyposażone w sprzęt komputerowy i multimedialny, udzielające dostęp do bezpłatnego Internetu oraz oferujące wiele gier i zabaw w tym m.in. stół do bilardu jest miejscem chętnie odwiedzanym i sprzyjającym do podejmowania inicjatyw społecznych. W bieżącym roku zorganizowano w "CYBERII" wiele warsztatów DIY jak „Jesienne Jeże”, w okresie letnim zorganizowano turnieje w tenisa, bilarda i Fifa. W związku z wystąpieniem stanu epidemii na terytorium kraju, funkcjonowanie CASL Cyberia zostało czasowo zawieszona.

Rekreacja to także ruch na świeżym powietrzu. Funkcję tą pełni kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą do którego zaliczamy wielofunkcyjne boiska, bieżnię lekkoatletyczną, siłownię zewnętrzną i plac zabaw a także boisko wielofunkcyjne, plac zabaw i siłownię zewnętrzną przy Szkole Podstawowej w Augustowie. Obiekty te w wyniku epidemii czasowo zostały zamknięte, po otwarciu wdrożono procedury bezpiecznego sanitarnie korzystania z urządzeń.

11.3. Sport

Realizacja upowszechnienia i rozwoju sportu w gminie nie byłaby możliwa bez odpowiedniego zaplecza sportowego. Wymienione we wcześniejszym podrozdziale kompleksy sportowe stale są modernizowane i rozbudowywane tak, aby oferta sportowa dla mieszkańców naszej Gminy była wyczerpująca. W 2021 r. oddano do użytku pełnowymiarową halę sportowo-widowiskową wraz z wyposażeniem siłowni. Obiekt udostępniany jest niekomercyjnie.

11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe

Spółeczność samorządowa

Gmina Grabów nad Pilicą należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- **Związek Gmin Ziemi Kozienskiej** (od 2001 roku), ma na celu
 - wspólne planowanie i podejmowanie działań w zakresie ochrony środowiska
 - wspieranie edukacji ekologicznej,
 - dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju Gmin,
- **Lokalna Grupa Działania „Puszcza Kozienska”** (współzałożyciel od 2008 roku) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także uwzględnia promocję wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy funkcjonują OSP, stowarzyszenia zwykłe oraz koło gospodyń wiejskich.

- **Klub Seniora "Zaciszna Przystań"** - członkami są seniorzy i osoby chcące aktywizować tą grupę społeczną. Podstawową ich działalność jest rekreacja i integracja społeczna połączona z rozwojem osobistym. W celu spotkań m.in. na których wykonują prace metodą decoupage, zapoznają się z lokalną twórczością, wymieniają doświadczeniami, - klub uczestniczył w II Przeglądzie KGW Ziemi Kozienickiej promując tradycje ludowe na terenach Gminy Grabów nad Pilicą.
- **Stowarzyszenie "Z Potrzeby serca"** - zrzesza ludzi chcących spożytkować swoje umiejętności w sposób kreatywny i pożyteczny. Główną ich działalnością jest integracja różnych grup społecznych poprzez naukę szycia i tworzenia materiałów metodą patchworku.
- **Klub Przyjaciół Zakrzewa** - jest to nieformalna grupa mieszkańców Zakrzewa, wspierająca działania profilaktyczne GOPS wśród dzieci i młodzieży.
- **Koło Gospodyń Wiejskich "Zakrzewianki"**- inspiracją do zawiązania koła był I Przegląd Kół Gospodyń Wiejskich organizowany w powiecie kozienickim. Koło funkcjonuje w świetlicy remizy OSP Zakrzew i zrzesza 34 kobiet. Koło uczestniczyło w II Przeglądzie KGW Ziemi Kozienickiej promując nowoczesne tradycje ludowe na terenach Gminy Grabów nad Pilicą. Wraz z Klubem Przyjaciół Zakrzewa zorganizowało Dzień dziecka oraz wyjazd Mikołajkowy dla dzieci.
- **Stowarzyszenie "Grabowianie"** - stowarzyszenie zwykłe powstałe w 2020 roku. Siedzibą stowarzyszenia jest lokal udostępniony przez gminę przy ulicy Pułaskiego 51a w Grabowie nad Pilicą. Stowarzyszenie uczestniczyło w II Przeglądzie KGW Ziemi Kozienickiej promując tradycje ludowe na terenach Gminy Grabów nad Pilicą.

12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

W 2021r. Rada Gminy Grabów nad Pilicą obradowała ogółem na 8 sesjach zwyczajnych, 1 nadzwyczajnej i 1 uroczystej. Podczas obrad Rada podjęła 41 uchwał. Wszystkie podjęte przez Radę Gminy Grabów nad Pilicą uchwały zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru jakimi są- w zakresie zgodności z prawem- Wojewoda Mazowiecki, a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Radomiu. Żadna uchwała nie została unieważniona w całości przez organ nadzoru. Największa liczba podjętych w 2021r. uchwał dotyczyła sfery ogólnobudżetowej, w tym m.in.: zmian budżetu Gminy Grabów nad Pilicą na 2021 r., zmian wieloletniej

prognozy finansowej, zasad i wysokości udzielonych dotacji, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2020, udzielenia Wójtowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy za rok 2020, uchwalenia budżetu gminy Grabów nad Pilicą na 2022 rok oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata. Realizacja budżetu za rok 2021 została szczegółowo opisana w sprawozdaniu Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 30 marca 2022.

Wiele programów dotyczyło pomocy rodzinie np.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021,
- Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023,
- Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020.
- Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ”

Realizując uchwały Rady Gminy, Wójt wykonywał zadania zawarte w corocznie uchwalonych programach takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok,
- Program współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi podmiotami pożytku publicznego i wolontariatu na 2021 rok,
- Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na 2021 rok.

W dniu 30 sierpnia 2021r. odbyła się uroczysta sesja Rady Gminy, która była poświęcona otwarciu hali widowiskowo-sportowej w Grabowie nad Pilicą.

W sesji wzięli udział radni poprzedniej kadencji 2014-2018, wykonawca tej hali, inspektor nadzoru, ksiądz proboszcz, który dokonał poświęcenia hali oraz pracownicy Urzędu Gminy.

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł
1	23.119.2021	26.03.2021	W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021r.
2	23.120.2021	26.03.2021	W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025r.
3	23.121.2021	26.03.2021	W sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w roku 2021.
4	23.122.2021	26.03.2021	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2030.

5	23.123.2021	26.03.2021	W sprawie zmiany w uchwale budżetowej na 2021 rok.
6	24.124.2021	26.03.2021	W sprawie funduszu sołectkiego w 2022 roku
7	24.125.2021	25.05.2021	W sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Grabów nad Pilicą
8	24.126.2021	25.05.2021	W sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Grabów nad Pilicą
9	24.127.2021	25.05.2021	W sprawie powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Kierownika SPZOZ w Grabowie nad Pilicą
10	24.128.2021	25.05.2021	W sprawie zmiany uchwały nr XX/95/08 Rady Gminy Grabów N/P z dn. 29.09.2008r. w sprawie przystąpienia Gm. Grabów N/P do Stowarzyszenia ZGD „Puszcza Kozienicka”
11	24.129.2021	25.05.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021r.
12	25.130.2021	30.06.2021	W sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą wotum zaufania za 2020 rok.
13	25.131.2021	30.06.2021	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Grabów nad Pilicą wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy za 2020 rok.
14	25.132.2021	30.06.2021	W sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą za 2020 rok.
15	25.133.2021	30.06.2021	W sprawie zmian w WPF 2021-2030
16	25.134.2021	30.06.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok
17	25.135.2021	30.06.2021	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego SPZOZ w Grabowie N/P za 2020 rok
18	25.136.2021	23.07.2021	W sprawie przekazania do WSA Skargi Prokuratora Rejonowego w Kozienicach wraz z odpowiedzią na Skargę uchw. Nr 13.76.2020
19	26.137.2021	23.07.2021	W sprawie przekazania do WSA Skargi Prokuratora Rejonowego w Kozienicach wraz z odpowiedzią na skargę na uchw. 14.85.2020
20	26.138.2021	23.07.2021	W sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Grabów nad Pilicą w roku szkolnym 2021/2022
21	26.139.2021	23.07.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 r.
22	26.140.2021	23.07.2021	W sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gm. Grabów N/P dot. dz. Augustów
23	26.141.2021	23.07.2021	W sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości stanowiącej własność Gm. Grabów N/P dot. dz. Łękawica
24	28.142.2021	20.09.2021	W sprawie udzielenia pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego w 2021 roku
25	28.143.2021		W sprawie zmian w uchwale budżetowe na 2021 r.

		20.09.2021	
26	29.144.2021	30.09.2021	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2030
27	29.145.2021	30.09.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 r.
28	30.146.2021	25.11.2021	W sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gm. Grabów nad Pilicą na lata 2022-2026
29	30.147.2021	25.11.2021	W sprawie zasad i trybu korzystania z hali widowiskowo- sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą
30	30.148.2021	25.11.2021	W sprawie uchwalenia „Programu współpracy Gm. Grabów N/P z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2022 rok
31	30.149.2021	25.11.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok.
32	30.150.2021	25.11.2021	W sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Grabów nad Pilicą
33	31.151.2021	17.12.2021	W sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2022-2030
34	31.152.2021	17.12.2021	Uchwała budżetowa na rok 2022
35	31.153.2021	17.12.2021	W sprawie zmian w WPF na lata 2021-2030
36	31.154.2021	17.12.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021 rok.
37	31.155.2021	17.12.2021	W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomani na 2022 r.
38	31.156.2021	17.12.2021	W sprawie wyboru metody opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty
39	31.157.2021	17.12.2021	W sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych
40	32.158.2021	29.12.2021	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2021r.
41	32.159.2021	29.12.2021	W sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych

PODSUMOWANIE

Każdy kolejny rok stawia nowe zadania. Wynikają one często ze zmian w otoczeniu, rosnących oczekiwań społecznych oraz możliwości jakie dają nowe technologie. Zmiany społeczne i gospodarcze w 2021 rok był

wyjatkowo nieoczekiwane. Panująca globalna pandemia groziła całkowitym przewrotem rozwoju i stabilizacji. Dysponując niewielkim budżetem, dużym własnym doświadczeniem i wykwalifikowaną kadrą w 2021 roku pomimo widma kryzysu gospodarczego kontynuowałem realizację kluczowych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców Gminy na miarę XXI wieku bez przeszkód.

Racjonalne kreowanie budżetu, gospodarność w wydatkowaniu środków i umiejętne wykorzystanie pomocy zewnętrznych takich jak kapitał ludzki z funduszu pracy, współudział w projektach grantowych oraz środki z funduszy unijnych i krajowych przyczyniły się do rozwinięcia gospodarczego i społecznego Gminy bez nieproporcjonalnego jej zadłużania.

Moją zasadą i dewizą jest jak najlepsze służenie mieszkańcom tej Gminy. Dlatego nie mogę dopuścić do jej zaniedbania, ograniczenia i zadłużenia poprzez realizowanie górnolotnych projektów bez pokrycia, nie zaspokajając w pierwszej kolejności podstawowych potrzeb mieszkańców.

Na terenie gminy Grabów nad Pilicą dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej prowadzonych przez Urząd Gminy pod adresem www.grabow.pl. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Jest jeszcze kilka zadań które należy zrealizować by Gmina niczym nie odbiegała od wielkich aglomeracji. Gospodarka wodociągowa została zrealizowana w 100 %, pozostało już niewiele gospodarstw oczekujących na podłączenie do sieci kanalizacyjnej lub wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków. To wielki sukces, gdyż ościennie gminy wciąż borykają się z tym problemem. Dostrzegam także coraz większe zainteresowanie projektami społecznymi. W minionych latach przeprowadzone zostały projekty dla każdej grupy wiekowej, od dzieci szkolnych po seniorów które przyniosły uczestnikom wiele korzyści i satysfakcji.

Roku 2020 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań inwestycyjnych, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.

Wyzwania Gminy Grabów nad Pilicą są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążę do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu uroklivego, wypoczynkowego charakteru naszej Gminy.